

Ministru kabineta
2013.gada __._____
r kojums Nr. __

**Profesion la soci l darba
att st bas pamatnost dnes
2014.-2020.gadam**

R ga, 2013

Saturs

SASINĀJUMI.....	3
IEVADS.....	5
1. SASAISTE AR STARPTAUTISKAJIEM LĒGUMIEM UN CĪTIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM.....	6
2. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN PROBLĒMU FORMULĀJUMS.....	9
2.1. TIESĪBU AKTI.....	9
2.2. SOCIĀLO DIENESTU DARBBĀRĀ UN UZRAUDZĪBĀ.....	10
2.3. SOCIĀLO DARBINIEKU IZGLĪTĪBĀ.....	13
2.4. SOCIĀLO DARBINIEKU PROFESIONĀLĀ PILNVEIDĒ.....	15
2.5. SUPERVIZIJAS NODROŠINĀŠANA SOCIĀLAJĀ DIENESTĀ.....	17
2.6. SOCIĀLO DARBINIEKU ATALGOJUMA SISTĒMĀ.....	18
2.7. SOCIĀLĀ DARBA KVALITĀTE.....	19
2.8. STARPPROFESIONĀLU UN STARPINSTITUCIONĀLU SADARBĪBĀ.....	21
2.9. ZINĀTNISKĀS PĒTĪNĪSĪBAS UN SOCIĀLĀ DARBA JOMĀ.....	22
3. POLITIKAS PAMATPRINCIPI, MĒRĪS, RĪCĪBAS VIRZIENI, REZULTĀTS UN REZULTĀTVAISRĪDĪTĪS.....	23
4. UZDEVUMU UN PASĀKUMU PLĀNS.....	25
5. DARBBĀRĀS REZULTĀTI UN REZULTĀTVAISRĪDĪTĪS.....	35
6. PĒDĒGĀ TĪRĪŠANĀS KOTNĀJĀS IETEKMES NOVĒRTĪJUMS.....	42
7. IETEKMES UZ VALSTS UN PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM NOVĒRTĪJUMS.....	43
8. PĀRSKATU SNIEGŠANAS UN NOVĒRTĪŠANAS KĀRTĪBA.....	44
PIELIKUMS.....	45

Sa sin jumi

AIP	Augstākā izglītības padome
ASV	Amerikas Savienotais Valstis
BPMA	Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskola
DU	Daugavpils universitāte
EM	Ekonomikas ministrija
EP	Eiropas Padome
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
ESH	Eiropas Sociālā harta
FM	Finanšu ministrija
IASSW	Starptautiskā sociālā darba skolu asociācija (<i>International Association of Schools of Social Work</i>)
IeM	Iekšlietu ministrija
IFSW	Starptautiskā sociālo darbinieku federācija (<i>International Federation of Social Workers</i>)
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
Latvija2030	Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
Latvijas NRP	Latvijas nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas stenošanai
LiepU	Liepājas universitāte
LKrA	Latvijas Kristīgā akadēmija
LM	Labklājības ministrija
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
LU	Latvijas universitāte
MK	Ministru kabinets
NAP2020	Latvijas Nacionālās attīstības plāns 2014.– 2020.gadam
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
PESH	Pārskatīt Eiropas Sociālā harta
RD LD	Rīgas domes Labklājības departaments
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
SD biedrība	Sociālo darbinieku biedrība
SD NVO	Sociālā darbjomas nevalstiskās organizācijas
SD Pamatnostādes	Profesionālā sociālā darba attīstības pamatnostādes 2014.-2020.gadam
SD Pētījums	Pētījums “Sākotnējās ietekmes (<i>ex-ante</i>) novērtējums par iecerētajām strukturālajām

	reform m profesion la soci la darba politikas jom ”
SD Programma	Profesion la soci l darba att st bas programma 2005.-2011.gadam
SDSSP	Soci l darba speci listu sadarb bas padome, kas izveidota ar Labkl j bas ministrijas 2006.gada 28.augusta r kojumu Nr.128
Soci l darba speci listi	Soci lais darbinieks, soci l s pal dz bas organizators, soci lais apr p t js, soci lais rehabilit t js
SPP	Soci lo pakalpojumu p rvalde, kas likvid ta 2009.gada 1.j lij ar groz jumiem Soci lo pakalpojumu un soci l s pal dz bas likum ; bija p ctece 1996.gad izveidotajam Soci l s pal dz bas fondam
SPSP Likums SPS Re istrs	Soci lo pakalpojumu un soci l s pal dz bas likums Valsts inform cijas sist ma „Soci lo pakalpojumu sniedz ju re istrs”
TM	Tieslietu ministrija
VARAM	Vides aizsardz bas un re ion l s att st bas ministrija
VBTAI	Valsts b rnu ties bu aizsardz bas inspekcija
VM	Vesel bas ministrija
VSAA	Valsts soci l s apdrošin šanas a ent ra
VSDA „Att st ba”	Vad bas un soci l darba augstskola „Att st ba” (iepriekš Soci l darba un soci l s pedago ijas augstskola „Att st ba”)

Soci lais darbinieks var ne tikai pasniegt k pnes, lai cilv ki izr ptos no bedres, bet ar pats nok pt lej un paskat ties, k p c vi i visp r bedr s ž.
(Augusts Milts, profesors, 1993.gads)

Ievads

Pirmo reizi valsts politika¹ profesion la soci l darba att st bai Latvij tika noteikta 2005.gada 28.j nij , kad ar MK r kojumu Nr.413 tika apstiprin ta „Profesion la soci l darba att st bas programma 2005.-2011.gadam”.

Š politikas pl nošanas dokumenta – „Profesion la soci l darba att st bas pamatnost dnes 2014.-2020.gadam” – laika posms saska ots ar jauno ES fondu pl nošanas periodu, kas noteikts laika posmam no 2014.gada l dz 2020.gadam. Dokument „Komisijas dienestu nost ja par Latvijas partner bas l guma un programmu izstr di 2014.–2020.gadam” noteiktaj tematiskaj m r – veicin t soci lo iek aušanu un apkarot nabadz bu – k viens no apakšm r iem tiek izvirz ts – uzlabot soci l darba pieejam bu, kvalit ti un efektivit ti.

Lai izstr d tu politikas pl nošanas dokumentu turpm kajam periodam tika izveidota darba grupa², kuras sast v iek auti p rst vji no IZM, LM, LPS, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cijas, RD LD Soci l s p rvaldes, R gas Soci l dienesta, SD biedr bas, biedr bas „Caritas”, RSU Soci l darba katedras.

Lai izv rt tu esošo situ cij u soci l darba veikšanas jom laika posm no 2009.gada l dz 2011.gadam, identific tu š rš us un probl mas, kas soci lajiem dienestiem trauc veikt m r tiec gu un kvalitat vu soci lo darbu ar klientiem, k ar izv rt tu iesp jamos r c bas scen rijus identific to probl mu risin šanai, 2012.gada laik tika veikts p t jums „S kotn j s ietekmes (*Ex-ante*) nov rt jums par iecer taj m struktur laj m reform m profesion la soci l darba politikas jom ”.³ Turkl t, SD Pamatnost d u izstr d ir emti v r ar daž dos, ar soci lo darbu saist tos forumos un aptauj s⁴ diskut tie jaut jumi un priekšlikumi par nepieciešamajiem pas kumiem šaj jom .

¹ Politika (grie u – *politik* , valsts vad šanas m ksla) – specifiska ar valsts varas un p rvaldes jaut jumiem, k ar ar valstu savstarp j m attiec b m saist ta sabiedrisk s darb bas sf ra. Politik atspogu ojas noteiktu soci lo grupu, sl u un š iru ekonomisk s, soci l s, š irisk s, nacion l s, tiesisk s, mor l s, reli isk s u.c. intereses, kuras parasti reprezent politisk s partijas. Politikas ietekme uz soci l darba esam bu, t att st bu ir oti liela. (Soci l darba terminolo ijas v rdn ca. – R.: SDSPA Att st ba, 2000. – 250; 143.lp.)

² LM 2011.gada 6.maija r kojums Nr.31

³ 2012.gada 20.febru r Valsts kanceleja t s administr t projekta „Atbalsts struktur lo reformu ieviešanai valsts p rvald ” ietvaros nosl dza l gumu ar SIA „SAFAGE Baltija” (iepirkuma identifik cijas numurs MK VK 2011/27 ESF) p t juma „S kotn j s ietekmes (*Ex-ante*) nov rt jums par iecer taj m struktur laj m reform m profesion la soci l darba politikas jom ” veikšanai

⁴ SD biedr bas 2010.gada 11.-12.novembr r kot konference “Soci l darba att st bas virzieni 2012.–2017.gadam: probl mu atspogu ojums un risin jumi”; soci lo darbinieku 2012.gada 8.-9.novembra

SD Pamatnost dnes ir p c k rtas otrais vid ja termi a politikas pl nošanas dokuments soci l darba jom Latvij un t m r is ir vid j termi (7 gadiem) noteikt valsts politiku profesion la soci l darba att st bai.

1. Sasaiste ar starptautiskajiem l gumiem un citiem att st bas pl nošanas dokumentiem

Eiropas Soci l harta Latvij ir sp k no 2002.gada 2.marta. ESH Preambul noteikts, ka ar ESH⁵ un t s Protokolu EP dal bvalstis ap m s aizsarg t savu iedz vot ju soci l s ties bas, t d veid paaugstinot iedz vot ju dz ves l meni un soci lo labkl j bu⁶. Saska ar ESH 14.pant noteikto, lai nodrošin tu efekt vu ties bu izmantot soci l s labkl j bas dienestu pakalpojumu izmantošanu, l gumsl dz jas puses ap emas veicin t vai nodrošin t dienestus, kas, izmantojot soci l darba metodes⁷, veicin tu k indiv du t sabiedr bas grupu labkl j bu un to piem rošanas soci lajai videi. 2013.gada 14.febru r Saeima ratific ja ar **P rskat to Eiropas Soci lo hartu**. PESH iek autas visas ties bas, kas paredz tas 1961.gada ESH, un ir paplašin ta šo ties bu darb bas sf ra, k ar iek autas jaunas ties bas, emot v r izmai as, kas notikušas Eirop kopš 1961.gada.

Deklar cij par Valda Dombrovska vad t Ministru kabineta iecer to darb bu k viena no vald bas priorit t m turpm kajiem tr s gadiem ir noteikta stabila un ilgtsp j ga Latvijas att st ba, veicinot ikviena Latvijas iedz vot ja labkl j bu, mazinot soci lo nevienl dz bu. **Vald bas r c bas pl n**⁸ Deklar cijas par Valda Dombrovska vad t Ministru kabineta iecer to darb bu stenošanai viens no LM veicamajiem pas kumiem ir paredz ts noteikt r c bpolitiku valsts atbalstam un starpinstit ciju sadarb bai, lai veicin tu profesion la soci l darba att st bu (17.3.).

praktisk konference "Soci l darba efektivite: probl mas un risin jumi"; SDSSP s des (notiek reizi ceturksn); LM organiz t s ikgad j s metodiski informat v s san ksmes 2010., 2011., 2012.gad ar soci lo dienestu vad t jiem un soci lajiem darbiniekiem; Baltijas psiholo ijas un menedžmenta augstskolas sadarb b ar LM veikt aptauja 2012.gada s kum ; RSU Soci l darba katedras veikt aptauja pirms 2012.gada 17.maija konferences „Soci l darba izgl t bai Latvij 20 gadi”

⁵ Tika atkl ta parakst šanai 1961.gada 18.oktobr Tur n

⁶ Soci l labkl j ba – Past v tr s elementi, kas ir galvenie krit riji, kuri tiek izmantoti ime u, soci lo grupu, sabiedr bas kopum soci l s labkl j bas l me a noteikšanai: 1) pak pe, l dz k dai ir atrisin tas sabiedr bas soci l s probl mas; 2) apjoms, k d ir apmierin tas cilv ku soci l s vajadz bas; 3) pak pe, k d ir nodrošin tas soci l progres a iesp jas. (Soci l darba terminolo ijas v rdn ca. – R.: SDSPA Att st ba, 2000. – 250; 193.lp.)

⁷ Soci l darba metodes – m r tiec gi izraudz tu un sistem tiski sak rtotu darba pa mienu kopums, kuru izmanto klienta soci l s probl mas izp tei un identific šanai, pal dz bas procesa nodrošin šanai un darb bas rezult tu nov rt šanai. Izdala 3 metožu grupas: identific šanas, nov rt šanas, probl mas risin šanas metožu grupas. (Soci l darba terminolo ijas v rdn ca. – R.: SDSPA Att st ba, 2000. – 250; 175.lp.)

⁸ Apstiprin ts ar MK 2012.gada 16.febru ra r kojumu Nr.84.

2010.gada 10.janī Saeimā tika apstiprināta **Latvijas ilgtspējīgās attīstības stratēģija līdz 2030.gadam**, kas ir galvenais valsts ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments. Latvijas ilgtspējīgās attīstības kodols ir cilvēka, ekonomiskā, sociālā un dabas, tostarp vietas un telpas, kapitāla produktivitātes kāpināšana, atbildot uz globālām tendencēm un izaicinājumiem. Latvija2030 pamatuzstādījumi ir laimīgs cilvēks labklājīgā valstī, ilgtspējīga un veselīga dzīvesveids, radoša, iecietīga un toleranta sabiedrība, sadarbspējīga konkurencētspējīga un valsts kā tīrspējīgs partneris.

Latvija2030 pašā tiek izcelta Latvijas pamatvērtība – cilvēka kapitāls. Cilvēku skaitam samazinoties un sabiedrībai novecojot, ir svarīgi nesamazināt cilvēka kapitāla biezību un palielināt tās produktivitāti. Investīcijas cilvēka kapitālā ir prioritārs ilgtermiņa uzdevums, lai nodrošinātu visa potenciāla cilvēkresursa, jo pašā nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu, līdzdalību darba tirgū, uzlabotu veselības, sociālās aprūpes un sociālās drošības⁹, kā arī mūžizglītības sistēmu pakalpojumus un efektivitāti.

2012.gada 20.decembrī ar Saeimas lēmumu tika apstiprināts **Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam**, kas ir Latvija2030 stenošanas plāns. NAP2020 paredz fokusēt uz virsmērķi – „Ekonomikas izaugsme” – sasniegšanu, kas nozīmē visu Latvijas iedzīvotāju labklājības pieaugumu un valsts ilgtspējību. Atbilstoši ilgtspējīgās attīstības plānošanas pamatprincipiem, NAP2020 ir noteiktas trīs prioritātes. Vienā no prioritātēm – „Cilvēka drošums”¹⁰ ir iekļauta virziena „Stabili pamati tautas ataudzei” ietvaros noteikts veikt šādu uzdevumu – „[273] Atbalsts imeni un indivīdiem krīzes situācijās un situācijās, kas saistītas ar dzimumu vardarbību, sniedzot profesionālus sociālās darba pakalpojumus un savlaicīgus sociālās un medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumus (t.sk. krīzes konsultāciju, vardarbības prevencijas un rehabilitācijas atbalsta programmas)”.

Latvijas nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas stenošanai viens no galvenajiem Latvijas makrostrukturālajiem izaicinājumiem/šrēķiem izaugsmei un nodarbinātībai noteikts – strukturālā bezdarba mazināšana.

2013.gada Procesa ziņojums par Latvijas NRP¹¹ cita starpā norāda uz šādi politikas virzieni – cīnīties ar nabadzību, demogrāfijas izaicinājumiem. Nabadzības līmeņa mazināšanai viens no pasākumiem noteikts

⁹ Sociālā drošība – viena no sociālās politikas pamatvērtībām, stāvoklis, kurā cilvēks jūtas sociāli aizsargāts un drošs par atbalstu sociālā riska iestāšanās gadījumā. ... Pasākumu kopums, lai veidotu solidaritāti ar cilvēkiem, kuri zaudējuši vai pastāv briesmas, ka var zaudēt ienākumus vai kuriem radušies konkrēti izdevumi. Sociālās drošības galvenā funkcija ir nodrošināt atbalstu sociālā riska iestāšanās gadījumā, ja iespējams, novēršot iestāšanos. Tirgus ekonomikas sabiedrībā blakus pastāvīviem indivīdiem atbildība par savas dzīves veidošanu un solidāru drošības sistēmu attīcību uz dzīves riskiem, kas apdraud eksistenci. (Sociālās darba terminoloģijas vārdnīca. – R.: SDSPA Attīstība, 2000. – 250; 187.lp.)

¹⁰ Cilvēka drošums (resilience) ir starptautiski zināms jēdziens, kas raksturo cilvēka adaptācijas spēju strauji mainīt stāvokli. Cilvēks ar augstu drošums jū ir par sevi drošs, radošs cilvēks, spējis par pētīt par sevi un citiem, pielāgoties apstākļiem.

¹¹ http://polsis.mk.gov.lv/LoadAtt/file23539.doc#_Toc354384939

– nabadz bas un sociālais atstumts riskam pakāpienā auto personu līdzdalība darba tirgū veicināšanā. Mērķa sasniegšanai paredzts pilnveidot pašvaldību sociālo dienestu un NVA sadarbību. Paredzti arī sociālais aizsardzības pasākumi, kas vērsti uz īpaši mērķa grupām, piemēram, nodrošināt un pilnveidot valsts un pašvaldību atbalstu īpaši mērķa grupām. Mērķa sasniegšanai paredzts attīstīt sociālo darbu un sociālo pakalpojumu pašvaldībās.

Viens no Latvijas kvantitatīvajiem mērķiem 2020.gadam „**ES2020**” stratēģijas kontekstā ir augstāko izglītību ieguvušo patsvara palielināšana. Augstākā izglītība vienlīdzīgā pieejamībā nodrošināšanai paredzts atjaunot kredītu dzīvību no valsts budžeta līdzekļiem, lai veicinātu augsti kvalificētu un talantīgu speciālistu piesaisti darbam valsts un pašvaldību institūcijās tajās jomās, kur šie speciālisti, t.sk., sociālie darbinieki, ir nepieciešami, kā arī, lai veicinātu studentu piesaisti attiecīgajām studijām.

Lai sasniegtu vispārīgās valdības budžeta mērķus, tajā pašā laikā nodrošinot apstākļus ekonomikas izaugsmei vidējā termiņā, Latvijas valdība turpina īstenot strukturālas reformas piecos galvenajos virzienos, viens no kuriem ir sabalansētā sociālā sistēma un nodarbinātība. SD Pamatnostādnēs ir viens no instrumentiem mērķa sasniegšanai atbilstoši **Latvijas Konverģences programmai 2013.-2016.gadam**¹² noteiktajam.

Ir izstrādāti un spēkā esoši šādi **reģionu plānošanas dokumenti** sociālo pakalpojumu attīstībai:

- Kurzemes plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2011.-2018.gadam¹³;
- Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010.-2017.gadam¹⁴;
- Rīgas plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma alternatīviem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem 2010.-2016.gadam¹⁵;
- Vidzemes reģiona alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010.-2017.gadam¹⁶;
- Zemgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010.-2016.gadam¹⁷.

Reģionu plānošanas dokumentos sociālais darbs ir skatīts kā sociālais pakalpojums. Iespējams, tas saistīts ar to, ka SPSP Likums un citos normatīvajos aktos netiek ieviesta konsekvence attiecībā uz terminoloģiju un citiem ar profesionālo sociālo darbu praksi saistītiem jautājumiem.

¹² <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4317>

¹³ http://www.kurzemesregions.lv/jomas/Sociala_nozare_Kurzeme/KPR_socialo_pakalpojumu_attistibas_programma_2011-2018gadam

¹⁴ http://www.latgale.lv/lv/regionalie_projekti/esf_pr1/results

¹⁵ <http://www.rpr.gov.lv/spp/index.php?id=335>

¹⁶ http://www.vidzeme.lv/lv/alternativo_socialo_pakalpojumu_attistibas_programma/

¹⁷ http://www.zemgale.lv/index.php?option=com_docman&Itemid=100139

2. Situācijas raksturojums un problēmu formulējums

Pēdējo gadu ekonomikas un finanšu krīzes rezultātā, būtiski pasliktinājies iedzīvotāju rēķinājamais, un rezultātā krasi pieauga iedzīvotāju skaits, kuri vērsis sociālajā dienestā. Šodienas gadījumos sociālajā dienestā netiek izvērtēti tikai klienta materiālie resursi, kas ir pamats sociālās palīdzības piešķiršanai, tādēļ, lai sociālais darbinieks izvērtētu klienta sociālo situāciju kopumā, konstatētu sociālās problēmas un sniegtu nepieciešamo atbalstu. Sociālais dienests ir iestāde, kur ikviens iedzīvotājs, var vērsties, lai bez maksas saņemtu profesionālu sociālo darbinieka atbalstu, piesaistot nepieciešamos sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Šajā laikā arvien vairāk nostiprinājies sociālo dienestu loma un atbildība par sabiedrības sociālo aizsardzību pieejamo resursu ietvaros.

Latvijas valsts politika profesionālā sociālā darba jomā veidogān atbilstoši jaunajiem 21.gadsimta izaicājumiem – ekonomiskā krīze un pēdējās perioda vajadzības, gan jūturpina pagājušā gadsimta 90.gados uzskatīto sociālā darba attīstības virziena vienlaikus – tiesiskajam regulējumam, profesionālajam praksim, kā akadēmiskai disciplīnai un zinātnes nozarei.

Latvijā profesija *sociālais darbinieks* ir jauna, sākusi attīstīties tikai pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados. Pirmo ekspertu, viens no sociālā darba pamatlicējiem Latvijā, profesors Marks Rodžers no ASV, kuram ir daudzu gadu pieredze sociālajā jomā, tika izvirzīts šādu uzdevumu – lai kādu aktivitāti varētu saukt par profesiju, t.sk., sociālo darbu, ir jābūt šiem trim priekšnosacījumiem:

- stabila zināšanu bāze;
- izveidots un nostiprināts profesijas tīkss kodekss;
- praksē ieviesta supervīzijas¹⁸ sistēma.

2.1. Tiesību akti

1995.gada 7.septembrī Saeimā tika pieņemts likums „Par sociālo drošību”. Minētais likums nosaka sociālās aizsardzības tiesiskos pamatus Latvijā.

SPSP Likums, kas stājās spēkā 2003.gada 1.janvārī, ir noteikti atsevišķi aspekti saistībā ar sociālo darbu:

¹⁸ Supervīzija – konsultatīvā atbalsta sociālā darba speciālistam, kuram ir jāanalizē un izvērtē savu profesionālo darbību, konstatējot problēmjautājumus un rast risinājumus tiem, attīstot speciālista profesionālo kompetenci un sociālo pakalpojuma kvalitāti. (Supervīzija sociālajā darbībā. Supervīzora rokasgrāmata. – R.: SIA „N.I.M.S.”, 2007. – 278; 12.lp.)

- skaidroti termini – soci lais darbs, karitat vais soci lais darbs, soci l darba speci lists, klients, soci lais dienests, soci lo pakalpojumu sniedz js, psihosoci la pal dz ba, superv zija;
- soci l darba m r is;
- pras bas person m, kur m ir ties bas veikt soci lo darbu;
- soci l darbinieka un karitat v soci l darbinieka profesion lie uzdevumi.

SD P t jum secin ts, ka normat vajos aktos ietvertais regul jums nesniedz viennoz m gu soci l darba skaidrojumu – vai soci lais darbs ir soci lais pakalpojums, vai soci lais darbs ir profesion la darb ba vai soci l darbinieka profesion la darb ba ir soci l pakalpojuma sast vda a. Defin ciju l men SPSP Likum un MK 2003.gada 3.j nija noteikumos Nr.291 „Pras bas soci lo pakalpojumu sniedz jiem” (turpm k – MK noteikumi Nr.291) soci lais darbs tiek skat ts gan k profesion la darb ba, gan k soci lais pakalpojums. Normat vajos aktos nav skaidri noteiktas soci l darba robežas un nav viennoz m gi noteikta soci l darba vieta soci l s aizsardz bas sist m . Likum „Par soci lo droš bu”, likum „Par pašvald b m” soci lais darbs un soci lais darbinieks nav min ti visp r, k ar normat vajos aktos noteiktais attiec b uz soci lo darbu ir nepiln gs sal dzinot ar starptautisko soci l darba profesijas defin ciju¹⁹.

MK 2010.gada 18.maija noteikumi Nr.461 „Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifik cijas pamatpras b m un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualiz šanas k rt bu” (turpm k – Profesiju klasifikators) nosaka 2635 atseviš s grupas „Soci l darba un konsult ciju vec kie speci listi” profesijas. Vienlaikus Profesiju klasifikator paral li profesijai *soci lais darbinieks* ir uzskait tas v l vienpadsmit ar soci l darba specializ ciju saist tas profesijas, par kur m nav viennoz m gas normas – vai t s ir atseviš as profesijas, un tad katrai no t m nepieciešams izstr d t savu profesijas standartu, vai ar t s ir vienas profesijas *soci lais darbinieks* daž das specializ cijas.

Div m profesij m – *soci lais darbinieks* un *soci lais apr p t js* – ir izstr d ts profesijas standarts, kas iek auts Profesiju klasifikatora 2.pielikum .

2.2. Soci lo dienestu darb ba un uzraudz ba

SPSP likum ir noteikts soci lo dienestu izveidošanas m r is, to darb bas uzdevumi, pien kumi un ties bas.

Pašvald bu administrat vi teritori l s reformas rezult t , kura nosl dz s 2009.gada 1.j lij , Latvij ir 119 pašvald bas (9 pils tu un 110

¹⁹ Soci l darba profesija veicina soci l s p rmai as, probl mu risin šanu attiec b s starp cilv kiem, k ar cilv ku atbr vošanu un iesp ju došanu vi iem, paaugstinot vi u labkl j bu. Lietojot teorijas par cilv ka uzved bu un soci laj m sist m m, soci lais darbs iejaucas tajos aspektos, kur notiek mijiedarb ba starp cilv kiem un vi u vidi. Cilv kties bu un soci l taisn guma principi ir soci l darba pamat . (Glob lie soci l darba izgl t bas un prakses standarti. – R.: SDSPA Att st ba, 2008. – 44; 6.lp.)

novadu). Saskaņ� ar MK 2008.gada 20.novembra noteikumiem Nr.951 „K r t ba, k d soci lo pakalpojumu sniedz js tiek re istr ts soci lo pakalpojumu sniedz ju re istr un izsl gts no t ” valst ir re istr ti²⁰ ar 119 soci lie dienesti.

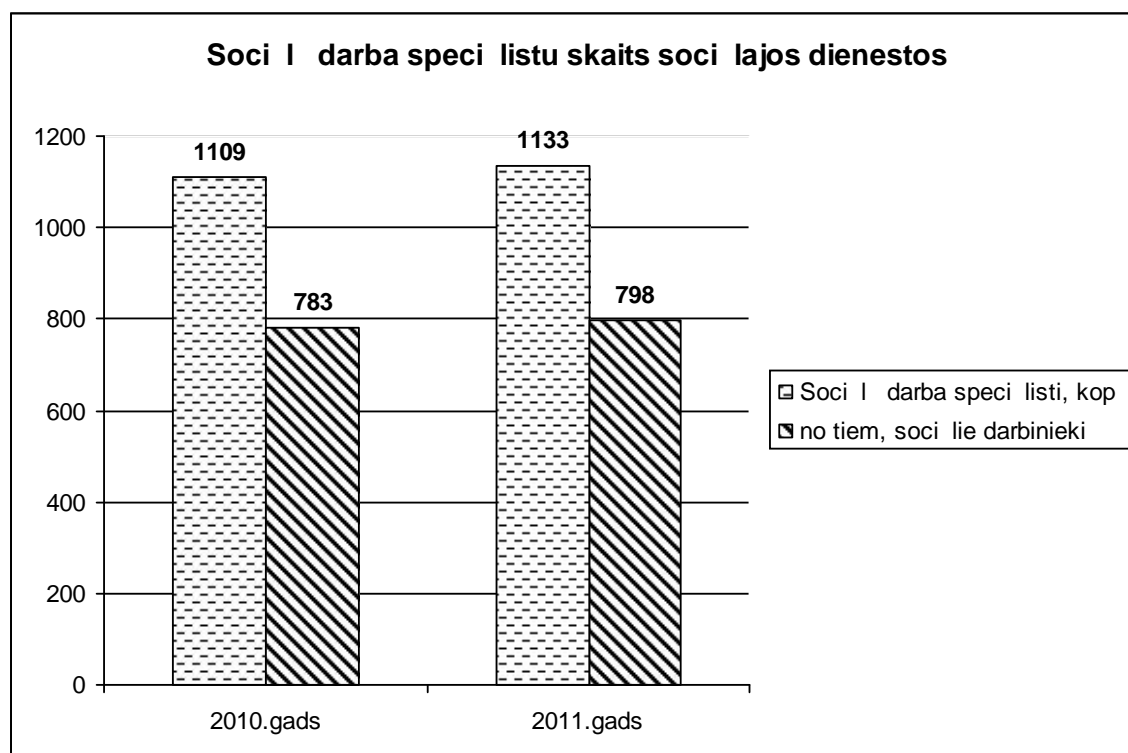
MK noteikumos Nr.291 ir noteiktas visp r g s pras bas soci lo pakalpojumu sniedz ju darb bai un ar pras bas pašvald bu soci lajam dienestam, atbilstoši kur m iest des vad t jam ir:

- pien kums nodrošin t, ka soci laj dienest ar klientiem str d ne maz k k tr s soci l darba speci listi, t.sk., viens – soci lais darbinieks darbam ar imen m ar b rniem, otrs – soci lais darbinieks darbam ar pilngad g m person m un trešais – soci l s pal dz bas organizators;

- ties bas soci lo pakalpojumu un soci l s pal dz bas nodrošin šanai piesaist t ar citus speci listus;

- j nodrošina, ka gad jum , ja republikas noz mes pils tas vai novada pašvald bas soci l dienesta att lin t klientu pie emšanas punkt str d tikai viens soci l darba speci lists, tad tam j b t vismaz ar soci l darbinieka kvalifik ciju.

1.att ls

Avots: Valsts statistikas p rskatu kopsavilkumi²¹

Lai gan 2011.gad ir v rojams neliels soci l darba speci listu skaita pieaugums (skat t 1.att lu) – no 1109 speci listiem 2010.gad (tai skait 783 soci lie darbinieki) l dz 1133 speci listiem 2011.gad (tai skait 798 soci lie

²⁰ Valsts inform cijas sist ma „Soci lo pakalpojumu sniedz ju re istrs” (<http://www.lm.gov.lv/text/1047>)

²¹ (<http://www.lm.gov.lv/text/1382>)

darbinieki), tomēr joproj m to skaits ir neatbilstošs tiesību aktu nosacījumiem.

SPSP Likum noteiktais kritērijs par sociālo darba speciālistu skaitu sociālajos dienestos atbilst pretēdžu skaitu pašvaldībās (1:1000) 2011.gadā ir izpildīts tikai par 52%.²² No 119 SPS Reģistrētiem sociālajiem dienestiem 2011.gadā 17 sociālajos dienestos (14%) nebija izpildīti MK noteikumos Nr.291 noteikto minimālo prasību attiecībā uz sociālo darba speciālistu skaitu²³.

SD Pētījums secināts, ka problēma nav tik daudz saistīta ar atbilstošu kvalifikāciju ieguvušu sociālo darbinieku trūkumu, bet gan sociālo darba studiju programmu absolventu nevienlīdzīgo struktūru sociālajā darbībā. Šī problēma saistīta ar pasākumu kopumu pievilcīgā darba vides attīstīšanai – atalgojuma jautājumu sakārtošana, sociālo darba nozares tiesiskā ietvara precizēšana, sociālo darba robežu un kompetenču definēšana, kvalitātes principu ieviešanu sociālajā darbībā praksē, sistēmisku un vienlīdzīgu atbalstu profesionālo izaugsmes iespējām.²⁴

Sociālo dienestu juridiskais statuss ir divjads – sociālajos dienestos ir pašvaldību iestādes (nedaudz virs 80% no 22 SD Pētījuma iekšējajiem sociālajiem dienestiem), sociālajos dienestos ir pašvaldību aģentūras (nedaudz zem 20% no 22 SD Pētījuma iekšējajiem sociālajiem dienestiem). Sociālo dienestu funkciju nodrošināšanu neietekmēt juridiskais statuss, tomēr pastāv atšķirības darbības plānošanas, novērtēšanas un atskaites kārtībā, kas traucē vienotu un sistēmisku sociālo dienestu un sociālajā darbībā plānošanas, uzraudzības un rezultātu novērtēšanas sistēmas izveidi.²⁵

Sociālajiem dienestiem kā pašvaldību iestādēm nav normatīvajos aktos noteikts regulējums un prasības iekšējās kontroles sistēmā, institūcijas darbības plānošanai, kā arī rezultātu uzraudzībai un novērtēšanai. Tas rada situāciju, ka sociālo dienestu darba uzraudzības, novērtēšanas un kontroles jomā tiek izmantoti dažādi instrumenti. Ir izstrādāti piecu reģionu plānošanas dokumenti sociālo pakalpojumu attīstībai, bet tikai vienai no programmām „Kurzemes plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2011.-2018.gadam” ar ES fondu atbalstu tiek finansēti darbinieki, kurš nodrošina regulāru situācijas analīzi, informācijas aktualizāciju un programmas ieviešanas uzraudzību reģionālā līmenī.

Lai gan ir ievrojams skaits stratēģiskās plānošanas dokumentu dažādās līmeņos, tomēr pastāv problēmas ar rādītāju definēšanu un to uzraudzības mehānismiem, kā arī neskaidrība institucionālajā un atbildības dalījumā atskaites kārtībā mehānismā par reģionālo programmu sasniegumu

²² <http://www.lm.gov.lv/text/2357>

²³ <http://www.lm.gov.lv/text/2357>

²⁴ „Gala ziņojums (t.sk. rekomendācijas) par profesionālo sociālo darba attīstības veicināšanu” atbilstoši līgumam „Sākotnējās ietekmes (ex-ante) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālajā sociālajā darbības politikas jomā” 40.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

²⁵ „Gala ziņojums (t.sk. rekomendācijas) par profesionālo sociālo darba attīstības veicināšanu” atbilstoši līgumam „Sākotnējās ietekmes (ex-ante) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālajā sociālajā darbības politikas jomā” 23.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

m r šanu. Min tais aktualiz nepieciešam bu veikt integr tu re iona programmu izstr di, uzraudz bu un nov rt šanu, t d j di, ieviešot ar teritorijas principa piem rošanu profesion la soci l darba nodrošin šan .²⁶

2.3. Soci lo darbinieku izgl t ba

SPSP Likum soci lajam darbiniekam ir noteiktas pras bas attiec b uz kvalifik ciju, proti, ir noteikts, ka:

- ties bas veikt soci lo darbu ir person m, kas ieguvušas otr l me a profesion lo augst ko vai akad misko izgl t bu soci laj darb vai karitat vaj soci laj darb²⁷;

- ties bas sniegt soci l s apr pes vai soci l s rehabilit cijas pakalpojumu un soci lo pal dz bu ir person m, kas ieguvušas pirm l me a profesion lo augst ko izgl t bu soci l s apr pes, soci l s rehabilit cijas vai soci l s pal dz bas sniegšanas jom vai profesion lo vid jo izgl t bu soci l s apr pes jom (p c t das profesion l s vidusskolas vai citas izgl t bas iest des beigšanas, kura steno profesion l s vid j s izgl t bas programmas).²⁸

Latvij akredit t s studiju programm s soci l darbinieka kvalifik ciju var ieg t š d s septi s augst k s izgl t bas iest d s²⁹ – Baltijas Psiholo ijas un menedžmenta augstskola, Daugavpils Universit te, Latvijas Krist g akad mija, Latvijas Universit te, Liep jas Universit te, R gas Stradi a universit te, Vad bas un soci l darba augstskola „Att st ba”.

Soci l darbinieka kvalifik cijas ieg šanai ir iesp ja stud t profesion l bakalaura studiju programm vai 2.l me a profesion l studiju programm : soci lais darbs – BPMA, LU, RSU, VSDA „Att st ba”; soci lais darbinieks – LiepU; karitat vais soci lais darbs – KrA. Studijas tiek nodrošin tas Daugavpil , J rmal , Liep j , R g un augst k s izgl t bas iest žu fili l s Jelgav , J kabpil , R zekn un Smiltē .

Profesion l ma istra gr du soci laj darb iesp jams ieg t, stud jot BPMA, DU, LKrA, LiepU, RSU, VSDA „Att st ba”.

Ma istrat ras studiju programmas pabeigšana nodrošina iesp jas turpin t studijas doktorant r zin tnisk gr da ieg šanai. Saska ar Latvijas Zin nes padomes akad misko un zin tnisko gr du nomenklat ru soci lais darbs klasific ts k sociolo ijas apakšnozare „soci l politika³⁰ un soci l darba organiz cija”. L dz ar to doktorant ras absolvents, kurš aizst v jīs

²⁶ „Gala zi ojums (t.sk. rekomend cijas) par profesion la soci l darba att st bas veicin šanu” atbilstoši l gumam „S kotn j s ietekmes (*ex-ante*) nov rt jums par iecer taj m struktur laj m reform m profesion la soci l darba politikas jom ” 22.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

²⁷ SPSP Likuma 41.pants

²⁸ SPSP Likuma 42.pants

²⁹ www.aiknc.lv

³⁰ Soci l politika – valsts politikas sast vda a; sabiedr bas procesu m r tiec ga ietekm šana, lai nodrošin tu valst cilv ku soci lo labkl j bu, soci l s ties bas, soci lo droš bu un soci lo vienl dz bu. Soci l politika viscieš k saist ta ar sabiedr bas soci laj m probl m m. To risin šanas ce i atspegu ojas vald bas pl nos, programm s, normat vajos aktos. (Soci l darba terminolo ijas v rdn ca. – R.: SDSPA Att st ba, 2000. – 250; 198.lp.)

promocijas darbu socioloģijas apakšnozar „sociālā politika un sociālā darba organizācija” iegūt doktora grādu socioloģijā, Dr.soc./ Dr.sc.soc. Doktorantūras studijas socioloģijā, tai skaitā, apakšnozar „sociālā politika un sociālā darba organizācija” piedāvā Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāte un Rīgas Stradiņa universitāte.³¹

Sociālā darba studiju programmas tiek finansētas gan no valsts budžeta, gan arī kā maksas studijas, piesaistot citus, visbiežāk pašu studējošo, finansējuma avotus.

2012./2013.studiju gadā valsts budžeta līdzekļu finansētās studiju vietas sociālā darba studiju programmām sadalītas šādi: LU – 10, LiepU – 60, RSU – 43 budžeta vietas. Maģistra studiju programmās no valsts budžeta līdzekļiem ir finansētas 16 studiju vietas tikai vienā no izglītības iestādēm – RSU. Tādā kopumā gan bakalaura, gan maģistra studiju programmās no valsts budžeta līdzekļiem gadā tika finansētas 129 studiju vietas.

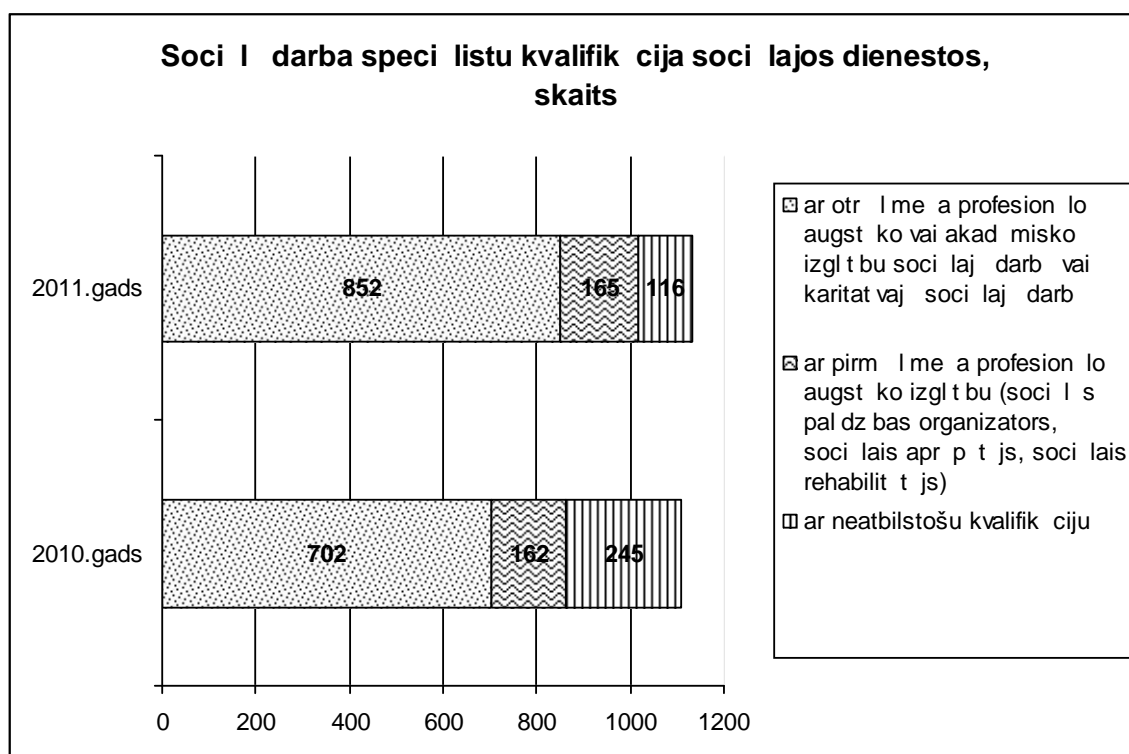
Saskaņā ar VM nolikumu³² RSU ir Veselības ministrijas padotībā, līdz ar to valsts budžeta vietas sociālā darba studijām RSU tiek izdalītas no VM budžeta līdzekļiem. Tas nozīmē, ka no 129 budžeta vietām 59 (46%) tiek finansētas no VM budžeta. Valsts budžeta vietu sadalījums jau vairākus gadus nav ticis pārskatīts. Nav skaidri kritēriji valsts finansēto budžeta vietu sadalīšanai nozarē „sociālā labklājība” starp valsts augstākās izglītības iestādēm, kuras nodrošina sociālā darba augstākās izglītības studijas.

Studiju maksā profesionālā bakalaura studiju programmās un 2.līmeņa profesionālās studiju programmās gan pilna laika klātienē, gan nepilna laika klātienē studijās dažāds izglītības iestādes svārstās no 700 Ls līdz 1200 Ls gadā. Maģistrantiem gan pilna, gan nepilna laika klātienē studijās studiju maksā svārstās no 625 Ls līdz 1200 Ls gadā.

2011.gadā salīdzinājumā ar 2010.gadu par 21% ir pieaudzis sociālajos dienestos strādājošo sociālā darba speciālistu skaits, kuri ieguvuši otrā līmeņa profesionālo augstāko vai akadēmisko izglītību sociālajā darbībā vai karitatīvajā sociālajā darbībā (skatīt 2.attēlu). 2011.gadā šādi speciālisti veidoja 75% no visiem sociālajos dienestos strādājošajiem sociālā darba speciālistiem. Vienlaikus pozitīvi vērojama tendence, ka samazinās to sociālā darba speciālistu skaits pašvaldību sociālajos dienestos, kuru kvalifikācija neatbilst SPSP likuma noteiktajam, t.i., no 21% 2010.gadā līdz 10% 2011.gadā.

³¹ „Starpziņojums par sociālā darba Latvijas tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plāsmas izvērtējumu” atbilstoši lūgumam „Sākotnējās ietekmes (*ex-ante*) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālajā sociālā darba politikas jomā” 140 lpp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

³² MK 2004.gada 13.aprīļa noteikumu nr.286 „Veselības ministrijas nolikums” 24.13.apakšpunkts

Avots: Valsts statistikas pārskatu kopsavilkumi³³

IZM sniegt informāciju, kas balstīta uz līdz 2012.gada 15.oktobrim saņemtajiem statistikas pārskatiem no augstskolas izglītības iestādēm, kā arī uz informāciju no Augstskolas izglītības kvalitātes novērtēšanas centra datiem, rādā, ka 2011./2012. studiju gadā sociālā darbinieka kvalifikāciju ieguvušas 177 personas un maģistra grādu sociālajā darbā ieguvušas 66 personas.

SDP tījumā eksperti norāda uz šādiem problēmiem:

- nav mehānisma, kas nodrošinātu par valsts budžeta līdzekļiem studētājiem sociālo darbinieku piesaisti nozarei;
- nepietiekama izglītības sasaiste ar praksi, kas ir viena no nozīmīgākajām sociālā darba profesionālo studiju saturā;
- pietrūkst sadarbības starp izglītības institūcijām, kuras steno sociālā darba programmas, darba devējiem, nozaru ministrijām, u.c. ierīcībām tajā mērķa mērķa³⁴.

2.4. Sociālo darbinieku profesionālā pilnveide

MK noteikumos Nr.291 ir noteikts, ka pašvaldībām jānodrošina regulāra kvalifikācijas celšana katru gadu darbiniekiem, kuri strādā ar klientiem, t.sk., sociālajam darbiniekam – ne mazāk par 24 stundām gadā.

³³ <http://www.lm.gov.lv/text/1382>

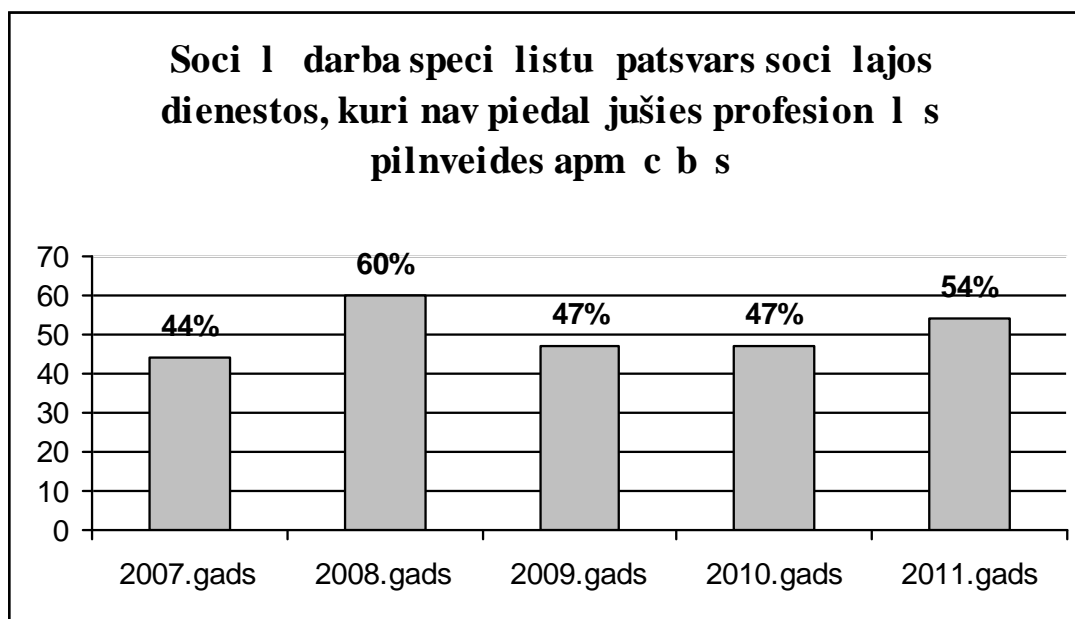
³⁴ „Gala ziņojums (t.sk. rekomendācijas) par profesionālo sociālā darba attīstības veicināšanu” atbilstoši I gumaam „Sociālās ietekmes (ex-ante) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālā sociālā darba politikas jomā” 41.-42.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

Sociālā darbinieka profesijas standartu profesionālā pilnveide ir noteikta kā viena no profesionālās darbības veikšanai nepieciešamajām profesionālajām kompetencēm – šajā analizēt un izvērtēt savu profesionālo darbību, un arī kā viena no nepieciešamajām prasēm – sistemātiski pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.³⁵

Situācija profesionālās pilnveides jomā sociālajiem darbiniekiem nav mainījies kopš 2003.gada, kad profesionālās pilnveides prasība tika iestrādāta MK noteikumos Nr.291. Atbilstoši noteiktajam, sociālo pakalpojumu sniedzējam, tāpat arī sociālajam dienestam, ir jānodrošina sociālā dienesta sociālā darba speciālistu profesionālā pilnveide. Tas nozīmē, ka līdz šim sociālo darbinieku profesionālajai pilnveidei finansējuma avots ir bijis pašvaldību budžeta līdzekļi vai arī pašu profesionāļu finansējums. Līdz ar to katrs sociālais dienests steno atšķirīgu pieeju darbinieku profesionālajai pilnveidei. Bieži to nosaka finanšu resursi, pieejamība, sociālā dienesta vadītāja subjektīvā izpratne un attieksme.

2011.gadā 54% no sociālā dienestu vadītājiem un sociālā darba speciālistiem nebija profesionāli pilnveidojušies (skatīt 3.attēlu).

3.attēls

Avots: Valsts statistikas pārskatu kopsavilkumi³⁶

SDP tījumā norādīts, ka izstruktūras sistēmiskā vajadzības pamatota sociālo darbinieku profesionālā pilnveide, kā arī nepietiekama izglītības saistīta ar sociālā darba praksi. SDP tījumā tiek ieteikts veidot atbalsta sistēmu kvalifikāciju ieguvušām „jaunajām speciālistām” – sociālajam darbiniekam sociālā darba prakses uzsākšanai sociālajam dienestam pieredzējušām

³⁵ MK 2010.gada 18.maija noteikumu nr.461 „Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizācijas kārtību” 2.pielikuma 1.39.3.apakšnodala 8.punkts un 1.39.4.apakšnodala 16.punkts

³⁶ <http://www.lm.gov.lv/text/1382>

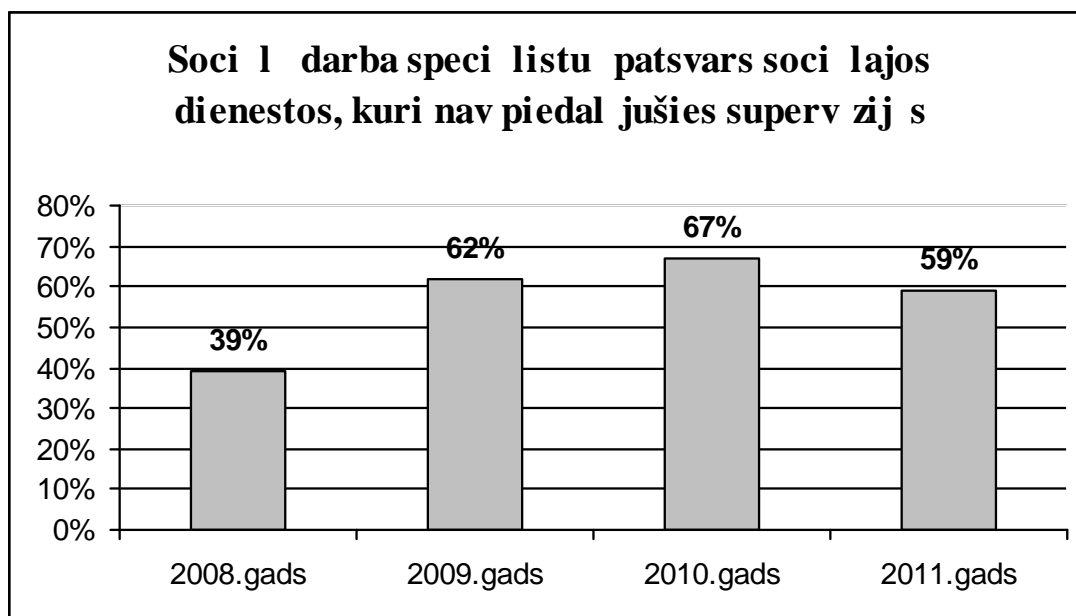
sociāl darbinieka – mentora uzraudzība. Mentorings ir nevirtuālo attiecības starp divām personām – mentoru un pieredzes prasmju. Organizācijas mentoringu visbiežāk izmanto, lai sekmētu cilvēku mācīšanās darbavietā, sniegtu atbalstu pirmajai posmam, piemēram, uzskot profesionālo darbību. Mentordarbs ir viens no mūsdienu profesionālo pilnveides veidiem. Ar mentora jēdzienu saprot padomdevēju, gudru, saprotošu palīgu, kurš ir gatavs sniegt atbalstu un dalīties ar pieredzi citu labā un kam piemīt šim darbam nepieciešamas kompetences. Patlaban pasaulē visdažākajās profesijās, t.sk. sociālajā darbībā, mentora darbs kļuvis par neatņemamu daļu no profesionālo pilnveides procesa.

2.5. Supervīzijas nodrošināšana sociālajā dienestā

MK noteikumos Nr.291 ir noteikts, ka sociālajam dienestam jānodrošina supervīzija sociālā darba speciālistiem – individuālais atbalsts vismaz 9 stundas gadā vai grupas atbalsts vismaz 18 stundas gadā.

SPSP Likumā un MK noteikumos Nr.291 vārds „supervīzija” tiek lietots iekavās aiz terminā „konsultatīvs atbalsts sociālā darba speciālistam”, kas nozīmē, ka sociālā darbu reglamentā jānosaukt šīs profesijai vitāli nepieciešamā joma ir reglamentāta minimāli. Lai arī laika gaitā supervīzijas kļuvis arvien biežāk izplatīta prakse sociālā darba speciālistu vidū, tomēr problēmas rada prasības sociālā darbinieka supervīzoram. Kaut arī nav pieejami dati par supervīziju sociālajiem darbiniekiem kvalitāti un to saturu, tomēr ir skaidrs, ka prasības ietekmē supervīziju kvalitāti.

4.attēls

Avots: Valsts statistikas pārskatu kopsavilkumi³⁷

³⁷ <http://www.lm.gov.lv/text/1382>

2011.gad no soci lajos dienestos str d jošiem soci l darba speci listiem 59% netika vad ta superv zija (skat t 4.att lu). Par superv ziju aktualit ti liecina SD P t juma ietvaros ekspertu veikt soci lo dienestu vad t ju un soci lo darbinieku aptauja, k ar nozares speci listu fokusgrupa. Respondenti gandr z vienpr t gi uzskata, ka superv ziju nodrošin šana ir pats svar g kais soci l darba atbalsta virziens.³⁸

2.6. Soci lo darbinieku atalgojuma sist ma

2007.gad Valsts kancelej tika izstr d ta rokasgr mata „Kompetences valsts p rvald ”³⁹. Amatu klasific šanu nosaka 2010.gada 30.novembra MK noteikumi Nr.1075 „Valsts un pašvald bu instit ciju amatu katalogs” (soci lais darbs noteikts 39.saim). Soci l darbinieka profesijas standart ir noteiktas profesion l s darb bas veikšanai nepieciešam s kompetences, prasmes un zin šanas. Tom r pagaid m nav izstr d ta soci lo darbinieku vienota darba rezult tu nov rt šanas sist ma un iztr kst t s sasaiste ar soci lo darbinieku vienotu atalgojuma sist mu.

Soci lo dienestu darbinieku atalgojuma noteikšanas sist mas daž d s pašvald b s iev rojami atš iras. SD P t juma veic jiem – ekspertiem vair ki soci lie dienesti konkr tu m neša darba algu viet nor d juši algu diapazonu vai kop jo gada algas fondu. SD P t jums par da, ka past v b tiskas atš ir bas viena l me a darbinieku atalgojuma l men starp soci lajiem dienestiem pašvald b s ar l dz gu iedz vot ju skaitu. Atseviš os soci lajos dienestos soci lajam darbiniekam ir vien da vai maz ka darba alga, nek soci l s pal dz bas organizatoram. Tas rada spriedzi un neapmierin t bu zem k atalgotajos darbiniekos.

SD P t jums r da, ka soci lajos dienestos str d jošo soci lo darbinieku bruto atalgojums 2011.gad ir š ds:

- republikas pils tu soci lajos dienestos no 320 Ls l dz 533 Ls;
- lielo novadu (iedz vot ju skaits virs 20 000) soci lajos dienestos no 345 Ls l dz 454 Ls;
- vid jo novadu (iedz vot ju skaits no 5 000 l dz 20 000) soci lajos dienestos no 330 Ls l dz 560 Ls;
- mazo novadu (iedz vot ju skaits l dz 5 000) soci lajos dienestos no 220 Ls l dz 414 Ls.⁴⁰

SD P t juma ietvaros veikt anal ze r da, ka soci lo dienestu soci lo darbinieku un vair kos soci lajos dienestos ar dienestu vad t ju atalgojums, ir iev rojami zem ks nek to pie auj normat vie akti. Taj pat laik aptauj to

³⁸ „Gala zi ojums (t.sk. rekomend cijas) par profesion la soci l darba att st bas veicin šanu” atbilstoši l gumam „S kotn j s ietekmes (*ex-ante*) nov rt jums par iecer taj m struktur laj m reform m profesion la soci l darba politikas jom ” 47.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

³⁹ Rokasgr mata kompeten u pieejas izmantošanai Latvijas valsts p rvaldes cilv kresursu vad b . Valsts kanceleja; 2007.

⁴⁰ „Starpzi ojums par soci l darba Latvij tiesisk regul juma, institucion l s sist mas un finanšu pl smas izv rt jumu” atbilstoši l gumam „S kotn j s ietekmes (*ex-ante*) nov rt jums par iecer taj m struktur laj m reform m profesion la soci l darba politikas jom ” 122.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

soci lo dienestu soci lo darbinieku vid j bruto alga 2011.gad bija 394 Ls, kas par 4% p rsniedza vid jo attiec gaj s pašvald b s str d jošo algu.

Daudzos soci lajos dienestos darbinieku atalgojums nav saist ts ar t diem r d t jiem k darbinieka kvalifik cija un sasniegtie darba rezult ti. No SD P t jum iek autajiem 22 soci lajiem dienestiem regul ra darbinieku nov rt šana tiek veikta tikai 10 soci lajos dienestos (45%). Tas var negat vi ietekm t darbinieku motiv ciju.⁴¹

2.7. Soci l darba kvalit te

Noz m ga loma m r tiec gas soci l atbalsta sist mas veidošan ir soci lajos dienestos str d jošo soci lo darbinieku profesionalit ei un kvalit ei, k d tiek veikta klienta soci l s situ cijas izv rt šana, klienta motiv šana savas situ cijas uzlabošanai, l dzdarb bas pien kumu piem rošana, sadarb ba ar cit m instit cij m un profesion iem un soci l gad juma vad šana kopum . Soci l darbinieka profesijas standart ir noteiktas augstas pras bas attiec b uz darbu ar klientu un t probl mu risin šanu, kas paredz nodrošin t holitisku pieeju klienta vajadz bu, soci lo prasmju un resursu izv rt šan , optim lo risin jumu un atbalsta instrumentu mekl šan .

Jaunu soci lo probl mu rašan s cieši saist ta ar v rt bu sist mas mai u imen s, sabiedr b , t p c aktu li v rst sabiedr bas uzman bu un uzs kt dialogu ar sabiedr bu par jaunaj m soci laj m probl m m un to risin šanu. Katrai soci lajai probl mai nepieciešams savs profesion ls risin jums, savuk rt, tam ir aktu la soci lo darbinieku profesion l s sagatavot bas nodrošin šana, gan daž du iest žu veidošana, soci lo pakalpojumu t kla izveide un iedz vot ju nodrošin šana ar kvalit at viem soci lajiem pakalpojumiem.

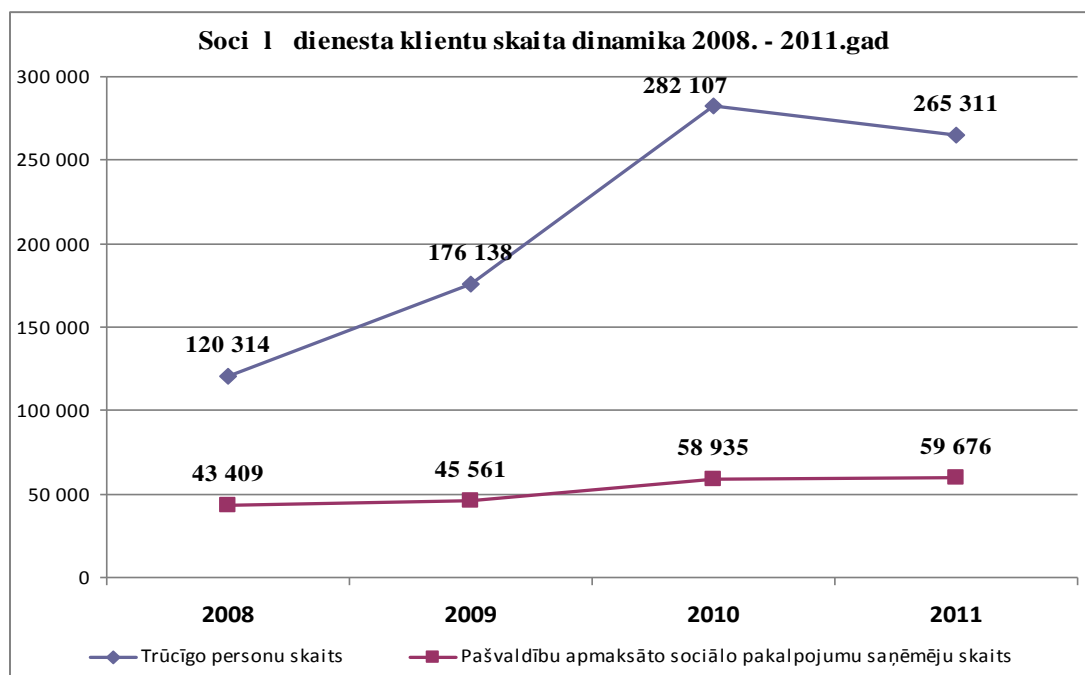
SD P t jum konstat ts⁴², ka ekonomisk s kr zes situ cija un ar to saist t s ekonomisk s un soci l s sekas (augstais bezdarbs, ilgstoš bezdarba l me a pieaugums, ierobežot s nodarbin t bas iesp jas, straujš iedz vot ju ien kumu l me a samazin jums, m jsaimniec bu nabadz bas riska pieaugums, iedz vot ju par dsaist bu pieaugums, nesp ja nor in ties par prec m un pakalpojumiem u.tml.) ir ne tikai paplašin juši soci lo dienestu klientu loku un skaitu, bet padzi in juši esoš s soci l s probl mas. Svar g k s m r grupas, darb ar kur m pietr kst specifiskas zin šanas un prasmes, ir no psihoakt v m viel m un azartsp l m atkar g s personas, pirmspensijas vecuma personas, varm kas, ilgstošie bezdarbnieki, imenes ar b rniem, vardarb b cietuš s personas.

⁴¹ „Gala zi ojums (t.sk. rekomend cijas) par profesion la soci l darba att st bas veicin šanu” atbilstoši l gumam „S kotn j s ietekmes (ex-ante) nov rt jums par iecer taj m struktur laj m reform m profesion la soci l darba politikas jom ” 35. un 36.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

⁴² „Gala zi ojums (t.sk. rekomend cijas) par profesion la soci l darba att st bas veicin šanu” atbilstoši l gumam „S kotn j s ietekmes (ex-ante) nov rt jums par iecer taj m struktur laj m reform m profesion la soci l darba politikas jom ” 15.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

Valsts statistikas pārskatu kopsavilkumu dati sniedz informāciju, kas atspoguļo no 2009.gada ir palielinājies klientu skaits, kuri vērsušies sociālajos dienestos gan, lai saņemtu sociālo palīdzību, gan arī, lai tiktu nodrošināti sociālie pakalpojumi. Paši strauži pieaudzis personu, kuras atzītas par trūcīgām, skaits, vienlaikus ar kopš 2008.gada ir pieaudzis pašvaldību apmaksāto sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits (skatīt 5.attēlu).

5.attēls

Avots: Valsts statistikas pārskatu kopsavilkumi

SDP tīrums secināts, ka lielais funkcionālo apjomu un tam neatbilstošais sociālo darbinieku skaits sociālajos dienestos ierobežo kvalitāti un sociālo darbu veikšanu ar klientiem.

SDP tīrums veiktā analīzē parāda, ka visšaurākais sociālo pakalpojumu klāsts tiek nodrošināts mazo novadu sociālajos dienestos. To izraisa trīs faktori: nepietiekams finansējums, telpu trūkums pašvaldībās, nepietiekama pašvaldības izpratne par sociālo pakalpojumu nepieciešamību, kvalificētu speciālistu trūkums, augstas transporta izmaksas apsekojumu un aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai, un mobilo pakalpojumu trūkums, kas varētu risināt pakalpojumu pieejamības problēmu lauku iedzīvotājiem.⁴³ Iedzīvotāju skaits līdz 5000 ir 33% no visām pašvaldībām. SDP tīrums konstatēts, ka mazo novadu (iedzīvotāju skaits līdz 5000) sociālajos dienestos autonomija sociālā darba, sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanai un pakalpojumu administrācijai ir ierobežota un vadības mehānismi, lēmumu pieņemšanas procesi un darbības organizācija tiek nodrošināta pašvaldības administrācijās struktūrvienībās.

⁴³ „Gala ziņojums (t.sk. rekomendācijas) par profesionālo sociālo darbu attīstības veicināšanu” atbilstoši lūgumam „Skotnājs ietekmes (ex-ante) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālā sociālā darba politikas jomā” 26.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

Mazo novadu pašvaldībās ir vrojama lielāka pašvaldības politiskā un izpildvaras ietekme, kas mēdz būt šārlis profesionālā sociālā darba veikšanai, sociālo pakalpojumu attīstīšanai un nodrošināšanai.

SD Pētījums secināts, ka dominējošā funkcija sociālajos dienestos ir sociālās palīdzības sniegšana⁴⁴, kaut gan sociālās palīdzības neatrisina klientu problēmu cēloni. Nepietiekami finanšu līdzekļi pamatvairāzību nodrošināšanai, kā rezultātā sociālās dienests lemj par sociālās palīdzības piešķiršanu, ir tikai viena no sociālajām problēmām, ar kurām personas vēršas sociālajā dienestā.

SD pētījums konstatēts, ka daudzi sociālo dienestu klientiem tiek nodrošināti sociālais darbs ar grupu, pamatojoties uz pašvaldības iedzīvotāju vajadzībām un sociālajām problēmām. Šā sociālā darba mikroprakses metode ir perspektīva darba forma sociālajam darbam, kuru ir nepieciešams attīstīt un paplašināt. Vairāku sociālo dienestu sociālo darbinieku praktiskā pieredze liecina, ka grupu darbs ir efektīvāks klientu sociālo problēmu risināšanā. Papildus priekšrocība grupu darba izmantošanai – emotīvu nepietiekamo sociālo darbinieku skaitu un esošo sociālo darbinieku lielo noslodzi, grupu ir iespējams strādāt ar lielāku klientu skaitu nekā tas ir, strādājot ar katru klientu individuāli.

2.8. Starpprofesionālu un starpinstitucionālu sadarbību

Lai panāktu efektīvu sociālā darba jomas attīstību ir svarīgi, ka attīstīs un aktīvi strādā dažādas sabiedriskās organizācijas, biedrības, nodibījumi, kas dod savu ieguldījumu sociālās politikas veidošanā. Latvijā darbojas šādas sociālā darba jomas profesionālu apvienības – Sociālo darbinieku biedrība, Latvijas profesionālo sociālā darba speciālistu asociācija, Kāliņskā sociālo darbinieku asociācija, sociālajam praktizējošo supervizoru biedrība “Supervizoru apvienība”, Latvijas supervizoru asociācija un Latvijas pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība. Koordinātu sadarbību starp institūcijām (darba devējiem, augstskolām, izglītības iestādēm u.c.) un profesionāļiem, kas iesaistīti sociālā darba politikas attīstībā valstī, nodrošina ar LM 2006.gada 28.augusta rīkojumu Nr.128 izveidotā Sociālā darba speciālistu sadarbības padome⁴⁵. Izveidotie speciālistu sadarbības mehānismi politikas plānošanas un uzraudzības nodrošināšanai un informācijas apmaiņai starp sociālā darba speciālistiem nav vērtējami viennozīmīgi, jo SD Pētījums secināts, ka veiktie pasākumi valsts pavaldes

⁴⁴ „Starpziņojums par sociālā darba raksturojumu Latvijā 2010./2011.gadā un tā analīzi” atbilstoši I gūmam „Sākotnējās ietekmes (*ex-ante*) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālā sociālā darba politikas jomā” 103.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

⁴⁵ Padomes sastāvā ietilpst Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālā darba speciālistu asociācija, SD biedrība, Baltijas Psiholoģijas un menedžmenta augstskola, Latvijas Kristīgā akadēmija, Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža, Liepājas Universitāte, Rīgas Stradiņa universitāte, Vadības sociālā darba augstskola „Attīstība”, Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālās palīdzības rīcībai, Rucavas novada Sociālās dienests, Valmieras pilsētas Sociālās dienests, Ogres novada dome, IZM, LM

administratīvo izdevumu samazināšanai ir ietekmējuši LM iespējams sistēmiski veikt noteiktos uzdevumus, t.sk. sociālo pakalpojumu kvalitātes kontroli un metodisko vadību. Esošie uzraudzības un kontroles instrumenti – pārskati un pārbaudes, netiek izmantoti pietiekami efektīvi, jo pietrūkst metodiskā un skaidrojošā darba sociālā darba veikšanai un administratīvo pasākumu nodrošināšanai. Lielkair vairums SDPTJum intervēto sociālo dienestu vadītāju norādīja uz nepietiekamo iesaisti un atbalstu no sociālo darbinieku profesionālās asociācijas, biedrību puses sociālā darba attīstības organizāšanai.

Sociālajos dienestos sociālā gādājuma vadīšanas process ir sociālā darbinieka atbildība, sarežģītākos gadījumus risinot sociālā dienesta starpprofesionālu komandā, nereti pieaicinot pierstāvju no citām institūcijām vai citu profesiju pierstāvju, piemēram, bērniem tiesu darbinieki, pedagogi, psihologs un citas personas, tiesībsargājošā iestāžu darbinieki, NVA darbinieki, VSAA darbinieki, probācijas dienesta darbinieki u.c. SDPTJum identificētas galvenās problēmas starpprofesionālu un starpinstitucionālajā sadarbībā – informācijas apmaiņas trūkums; neskaidrība atbildības sadalījumā starp sadarbības partneriem, nenoteiktas katras institūcijas kompetences robežas; iesaistītajām institūcijām nav izpratnes, zināšanas un prasmes iesaistīt tiesklienta sociālās problēmas risināšanā⁴⁶.

Starpprofesionāla un starpinstitucionāla sadarbība ir būtiska sastāvdaļa kvalitātes sociālā darba nodrošināšanai. Veiksmīgā sadarbības pamatā ir katrā darbinieka izpratne par saviem profesionālajiem uzdevumiem, zināšanas, darba prasmis, amata pienākumiem un patiesa vēlme izmantot citu speciālistu zināšanas gadījumos, kad nepieciešams profesionālais darbs nevar veikt iedomāto amatu, savas profesijas vai institūcijas ietvaros. Vienam sociālā darbiniekam nav jāstāsta par “viszini” vai “visvari”, bet gan jāmeklē citu profesiju un/vai institūciju darbinieki, kuri spēj paveikt vajadzīgo. Tieši tāpēc institūcijām ir noteiktas atšķirīgas funkcijas un dažādu profesiju speciālistiem ir atšķirīgi darba uzdevumi. Tāpat svarīgi sociālā darba nodrošināšanā ir zināt kopīgām rīkļa klienta situācijas risināšanai un apzināt katram savu atbildību un lomu komandas kopīgām rīkļa sasniegšanai.

2.9. Zinātniski pētnieciskā bāze sociālā darba jomā

Sociālā darba jomā ir vajadzīga zinātniski pētnieciskā bāze, kaut gan tā ir viens no pamatiem profesijas attīstībai un izaugsmei. Līdzšinējā situācija raksturojas ar to, ka ļoti nelielu un smagnēju sociālā darba iekas aušanas sociālā zinātņu saimē. Raugoties no zinātnes viedokļa sociālā darba

⁴⁶ „Starptautiskais ziņojums par sociālā darba raksturojumu Latvijā 2010./2011.gadā un tā analīzi” atbilstoši lūgumam „Saskaņā ar ietekmes (*ex-ante*) novērtējuma par iecerētajām strukturālajām reformām profesionālās sociālā darba politikas jomā” 129.lp. (<http://www.lm.gov.lv/text/2399>)

profesija⁴⁷ un izglītības sistēma ir jaunas un Latvijā 20 gadu laikā vēl nav izveidojušas sociālā darba kā zinātnes nozares tradīcijas. Sociālais darbs pamatā tiek asociēts ar praktisku, nevis zinātnisku darbību. Šo situāciju ietekmē sociālā zinātņu tradīcijas Latvijā, zinātņu klasifikators, akadēmiskā mērķu kriteriums, doktorantu kriteriums.

Konstatētās problēmas:

- sociālajos dienestos nodarbināto sociālā darba speciālistu skaits un kvalifikācija neatbilst normatīvajos aktos noteiktajiem prasībām;
- sociālajos dienestos iztrūkstošā kontroles sistēma, institūcijas darbības plānošana, kā arī rezultātu uzraudzība un novērtēšana;
- iztrūkstošā sistēmiskā, vajadzības pamatota sociālo darbinieku atbalsta sistēma (profesionālā pilnveidē, supervīziju nodrošināšana un kvalifikāciju ieguvuša „jaunspeciālistu” profesionālās prakses uzskāšana);
- metodiskā atbalsta pasākumu nepietiekamība sociālajiem darbiniekiem;
- sociālajiem darbiniekiem iztrūkstošas specifiskas zināšanas un prasmes sociālā darba praksē ar dažādiem klientu grupām;
- nav mehānismu, kas nodrošinātu par valsts budžeta līdzekļiem studējošo sociālo darbinieku piesaisti nozarei;
- nepietiekama izglītības sasaiste ar praksi;
- pietrūkstošā sadarbība starp izglītības institūcijām, kuras steno sociālā darba programmas, darba devējiem, nozaru ministrijām, u.c. ieinteresētajām pusēm;
- nemotivējoša un necaurskatāma sociālo darbinieku atalgojuma sistēma;
- nav noteikti adekvāti slodzes kritēriji un rezultātveidēji sociālā darba praksei sociālajiem dienestiem;
- nepietiekami attīstīts sadarbības modelis starp sociālajiem darbiniekiem un starp klienta sociālo problēmu risināšanā iesaistītajām institūcijām.

3. Politikas pamatprincipi, mērķis, rīcības virzieni, rezultāti un rezultātveidēji

⁴⁷ Sociālā darba profesija veicina sociālās pārraudzības, problēmu risināšanu attiecībā starp cilvēkiem, kā arī cilvēku atbrīvošanu un iespēju došanu viņiem, paaugstinot viņu labklājību. Lietojot teorijas par cilvēka uzvedību un sociālajām sistēmām, sociālais darbs iekļaujas tajos aspektos, kur notiek mijiedarbība starp cilvēkiem un viņu vidi. Cilvēktiesību un sociālā taisnīguma principi ir sociālā darba pamats. (Starptautiskā sociālā darba profesijas definīcija, par kuru 2001.gada maijā Kopenhāgenā vienojās IASSW un IFSW) (Globālā sociālā darba izglītības un prakses standarti. – R.: SDSPA Attīstība, 2008. – 44; 6.lp.)

Sociālā darba politikas **pamatprincipi** izriet no Globālajos sociālā darba izglītības un prakses standartos uzskaitītajiem principiem⁴⁸.

Cilvēktiesības un cilvēka cieņa, kas nozīmē:

- tiesību uz pašnoteikšanos ieviešanu;
- tiesību līdzdarboties veicināšanu;
- attieksmi pret katru personu kā pret veselumu;
- spēku noteikšanu un attīstīšanu.

Sociālā taisnīgums, kas nozīmē:

- diskriminācijas izaicināšanu;
- dažādības atzīšanu;
- resursu taisnīgu izlietošanu;
- netaisnīgu politiku un prakšu izaicināšanu;
- solidāru darbību.

Profesionālā sociālā darba **politikas mērķis** ir radīt vienotu sistēmu, kura nodrošina atbalstu⁴⁹ iedzīvotjiem sociālā problēmu mazināšanā.

Ministru kabineta sasniegšanai tiek noteikti šādi **riecības virzieni** – sociālā darba kvalitātes pilnveidošana, pieejamības nodrošināšana un efektivitātes paaugstināšana un ilgtspējīga sociālā darba nozares attīstība.

Politikas rezultāts – sociālā dienests iedzīvotjiem nodrošina nepieciešamo atbalstu sociālā problēmu mazināšanā.

Politikas rezultātvaistājs – 75% no iedzīvotjiem, kuriem identificēta sociālā problēma, ir apmierināti ar sociālā dienesta sniegto atbalstu.

⁴⁸ Globālie sociālā darba izglītības un prakses standarti. – R.: SDSPA Attīstība, 2008. – 44; 9.-10.lp.

⁴⁹ Atbalsts – sociālā darba daudzdimensionāls veidojums, kas sastāv no tīklojuma resursiem un palīdzības veidiem. (Sociālā darba terminoloģijas vārdnīca. – R.: SDSPA Attīstība, 2000. – 250; 22.lp.)

4. Uzdevumu un pasākumu plāns

1.tabula

N.p.k.	Uzdevumi un galvenie pasākumi izvirzīt mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Nepieciešamais finansējums un avoti
1.	Rēķinātais virziens	SOCIĀLĀ DARBA KVALITĀTES PILNVEIDOŠANA, PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANA UN EFEKTIVITĀTES PAAUGSTINĀŠANA		
1.1.	Mērķis	Pilnveidot sociālajos dienestos piemērojamos vadības kvalitātes principus		
1.1.1.	Uzdevums: Ieviest sociālajos dienestos optimālus vadības kvalitātes principus „programma minimums” un „programma maksimums”	2017.g.	Atbildīgā – LM Iesaistītās – LPS; pašvaldības; pilsoņi; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	42 760 Ls – ESF, 6 414 Ls – valsts budžets, t.sk.:
1.1.1.1.	Pasākumi: Apzināt vadības kvalitātes sistēmas, kuras izmanto sociālie dienesti	2015.g.		17 000 Ls – ESF, 2 550 Ls – valsts budžets
1.1.1.2.	Izvērtēt sociālo dienestu izmantotās vadības kvalitātes sistēmas			
1.1.1.3.	Izstrādāt sociālajos dienestos vadības kvalitātes principus „programma minimums” un „programma maksimums”			
1.1.1.4.	Izstrādāt metodiku vadības kvalitātes principu „programma minimums” un „programma maksimums” ieviešanai sociālajos dienestos	2016.g.		25 760 Ls – ESF, 3 864 Ls – valsts budžets
1.1.1.5.	Apmēģināt sociālos dienestus vadības kvalitātes principu ieviešanai			
1.1.1.6.	Īstenot pilotprojektu vadības kvalitātes principu „programma minimums” un „programma maksimums” ieviešanai sociālajos dienestos			
1.1.1.7.	Pilnveidot izstrādāto metodiku vadības kvalitātes principu „programma minimums” un „programma maksimums” ieviešanai sociālajos dienestos			

1.1.1.8.	Pilnveidot normat vo regul jumu (SPSP Likums; MK noteikumi Nr.291)	2017.g.		Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
1.1.2.	Uzdevums: Uzlabot starpinstitucion lo un starpprofesion u sadarb bu	2016.g.	Atbild g – LM Iesaist t s – EM; IeM; IZM; NVA; LPS; pašvald bas; pl nošanas re ionu; SD NVO (Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); soci lie dienesti; VBTAI; VM	110 820 Ls – ESF, 16 623 Ls – valsts budžets, t.sk.:
1.1.2.1.	Pas kumi: Pilnveidot normat vo regul jumu (Fizisko personu datu aizsardz bas likums; Pacientu ties bu likums; rstniec bas likums; Izgl t bas likums; Kred ties žu likums; B rnu ties bu aizsardz bas likums; B ri tiesu likums; likums „Par policiju”)	2014.g.		Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
1.1.2.2.	Izstr d t 5 sadarb bas mode us/vadl nijas starp soci lo dienestu un NVA; rstniec bas iest d m/ rstniec bas person m; izgl t bas iest d m/ pedagogiem; ties bsarg još m iest d m/ policistiem; b ri tiesu (izanaliz t situ ciju Latvij un rvalst s, izstr d t vadl nijas)	2015.g.		75 820 Ls – ESF, 11 373 Ls – valsts budžets
1.1.2.3.	Izstr d tos sadarb bas mode us pilot t 5 soci lajos dienestos	2016.g.		35 000 Ls – ESF, 5 250 Ls – valsts budžets
1.1.3.	Uzdevums: Ieviest adekv tus slodzes krit rijus un rezultat vos r d t jus soci l darba praksei soci laj dienest	2017.g.	Atbild g – LM Iesaist t s – LPS; pašvald bas; pl nošanas re ionu; SD NVO (Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); soci lie dienesti	50 000 Ls – ESF, 7 500 Ls – valsts budžets, t.sk.:
1.1.3.1.	Pas kumi: Noteikt soci l darba prakses soci laj dienest saturu	2016.g.		30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – valsts budžets
1.1.3.2.	Izstr d t rezultat vos r d t jus soci l darba prakses soci laj dienest m r šanai			
1.1.3.3.	Noteikt optim l kos slodzes krit rijus soci l darba praksei soci laj dienest un rezultat vos r d t jus to m r šanai, stenojot pilotprojektu	2017.g.		20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – valsts budžets
1.1.3.4.	Pilnveidot normat vo regul jumu (SPSP Likums)	2017.g.		Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
1.2.	M r is	Veicin t soci lo darbinieku konkur tsp ju		
1.2.1.	Uzdevums: Izstr d t atalgojuma noteikšanas sist mu, kura	2019.g.	Atbild g – LM	150 000 Ls – ESF,

	korel ar sociālo darbinieku kvalifikāciju un darba rezultātiem		Iesaistīti – FM; LPS; pašvaldības; pilnošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	22 500 Ls – valsts budžets, t.sk.:
1.2.1.1.	Pasākumi: Veikt pētījumus 4-5 sociālajos dienestos atalgojuma noteikšanas sistēmas izstrādei	2018.g.		65 000 Ls - ESF, 9 750 Ls – valsts budžets
1.2.1.2.	Izveidot atalgojuma noteikšanas sistēmu, kas ir pielāgota izmantošanai pilsētu, lielo/vidējo un mazā novadu sociālajos dienestos	2019.g.		85 000 Ls – ESF, 12 750 Ls – valsts budžets
1.2.1.3.	Ieviest atalgojuma noteikšanas sistēmu pilotprojektā 20 sociālajos dienestos			
1.2.1.4.	Pilnveidot normatīvo regulējumu (SPSP Likums; MK 30.11.2010. noteikumi Nr.1075 "Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs")	2019.g.		Pieširtoto budžeta līdzekļu ietauvos
1.3.	Mērķis	Pilnveidot sociālo darbinieku atbalsta sistēmu		
1.3.1.	<u>Uzdevums:</u> Izveidot atbalsta sistēmu kvalifikāciju ieguvušam „jaunajam speciālistam” – sociālajam darbiniekam sociālā darba prakses uzsākšanai sociālajā dienestā pieredzējušā sociālā darbinieka – mentora uzraudzībā	2019.g.	Atbildīgā – LM Iesaistīti – augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; IZM; LPS; Latvijas Supervizoru apvienība; Latvijas Supervizoru asociācija; pašvaldības; pilnošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	22 680 Ls – ESF, 3 402 Ls – valsts budžets, t.sk.:
1.3.1.1.	Pasākumi: Pilnveidot normatīvo regulējumu (Profesiju klasifikators; SPSP Likums; jauni MK noteikumi, kas izdoti pamatojoties uz SPSP 13.pantā pirmās daļas 9.punktu)	2017.g.		Pieširtoto budžeta līdzekļu ietauvos
1.3.1.2.	Izstrādāt programmu sociālo darbinieku – mentoru apmācībai	2017.g.		16 840 Ls – ESF, 2 526 Ls – valsts budžets
1.3.1.3.	Sagatavot sociālā darba praktiķus (sociālos darbinieku-mentorus), kuru uzraudzībā kvalifikāciju ieguvušais „jaunais speciālists” – sociālais darbinieks uzsāks sociālā darba praksi sociālajā dienestā			
1.3.1.4.	Atkrītoji veikt apmācības sociālā darba praktiķiem (sociālajiem darbiniekiem-mentoriem), kuru uzraudzībā kvalifikāciju ieguvušais „jaunais speciālists” – sociālais	2019.g.		5 840 Ls – ESF, 876 Ls – valsts budžets

	darbinieks uzskaita sociālā darba praksi sociālajā dienestā			
1.3.2.	Uzdevums: Uzlabot supervīzijas nodrošināšanu sociālajos dienestos sociālā darba speciālistiem	2014.-2020.g.	Atbildīgā – LM Iesaistītais – FM; augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; LPS; Latvijas Supervizoru apvienība; Latvijas Supervizoru asociācija; pašvaldības; pilnošanas režīmi; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālajos dienestos vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālā darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	2 397 434 Ls – ESF, 359 615 Ls – valsts budžets, 2 397 433 Ls – pašvaldību budžets, t.sk.:
1.3.2.1.	Pasākumi: Pilnveidot normatīvo regulējumu (SPSP Likums; jauni MK noteikumi, kas izdoti pamatojoties uz SPSP 13.pantā pirmās daļas 9.punktu; Profesiju klasifikators)	2014.g.		Pieširtoto budžeta līdzekļu ietauvos
1.3.2.2.	Nodrošināt supervīziju sociālajos dienestos sociālā darba speciālistiem	Ik gadu		342 490 Ls – ESF, 51 374 Ls – valsts budžets, 342 490 Ls – pašvaldību budžeti
1.3.3.	Uzdevums: Pilnveidot profesionālo prasmes sociālā darba praksē ar dažādiem klientu mērķgrupām	2019.g.	Atbildīgā – LM Iesaistītais – augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; LPS; pašvaldības; pilnošanas režīmi; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālajos dienestos vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālā darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	597 553 Ls – ESF, 89 633 Ls – valsts budžets, t.sk.:
1.3.3.1.	Pasākumi: Izstrādāt 9 rokasgrāmatas darbam ar aktīvu sociālajos dienestos klientu mērķgrupām (no psihoaktīvu un azartspēlmeņu atkarīgās personas; varmās/vardarbā cietušās personas; pirmspensijas vecuma personas; ilgstošie (ilgāk par gadu) bezdarbnieki; ilgstošie sociālās palīdzības saņēmēju darbspējās vecumā; imenes ar bērniem/ imenes ar bērniem, jauniešiem, kuriem noteikta invaliditāte (lai novērstu nekādu SAC-); jaunieši, kuri nemicis, nestādī, ar uzvedības traucējumiem, trākst pamatprasmes neatkarīgā dzīvē; no ieslodzījuma vietām atbrīvotās personas; nepilngadīgie/ jaunie vecāki, kuriem pazemintās bērnu aprūpes prasmes)	2015.g.		121 503 Ls – ESF, 18 225 Ls – valsts budžets
1.3.3.2.	Apmācīt 90 sociālos darbiniekus (pa 10 katrā programmā) un 20 sociālajos dienestos pilotēt izstrādātās rokasgrāmatas	2016.g.		60 550 Ls – ESF, 9 083 Ls – valsts budžets
1.3.3.3.	Pilnveidot, rediģēt un tipogrāfiski iespiest rokasgrāmatas			

1.3.3.4.	Izstrādāt apmēcību programmas un apmēcību sociālo dienestu sociālos darbiniekus, kas strādā ar minēto mērķu grupu klientiem	2017.g.		138 800 Ls – ESF, 20 820 Ls – valsts budžets
1.3.3.5.	Atkārtoti veikt apmēcības sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem, kas strādā ar minēto mērķu klientiem	2018.-2019.g.		232 600 Ls – ESF, 34 890 Ls – valsts budžets
1.3.3.6.	Novērtēt izstrādāto programmu rezultātus	2019.g.		44 100 Ls – ESF, 6 615 Ls – valsts budžets
1.3.4.	Uzdevums: Attīstīt sociālo darbu ar grupu (ģēstot pieredzi ar ģērstāļiem) klientu veicināšanai sociālās procesa veicināšanai un sociālo prasmju pilnveidošanai	2018.g.	Atbildīgā – LM Iesaistīt s – pašvaldības; plānošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	22 080 Ls – ESF, 3 312 Ls – valsts budžets
		2019.g.		213 000 Ls – ESF, 31 950 Ls – valsts budžets
1.4.	Mērķis	Organizēt metodiskā atbalsta pasākumus		
1.4.1.	Uzdevums: Vienotas sociālo darba prakses veicināšanai izstrādāt un sociālajiem dienestiem izplatīt vadlīnijas (par klienta lietas veidošanu; par komunikāciju)	2015.g.	Atbildīgā – LM Iesaistīt s – LPS; pašvaldības; plānošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – valsts budžets
1.4.2.	Uzdevums: Organizēt LM un sociālo dienestu darbinieku metodiskās sanāksmes piecos Latvijas reģionos	2014.-2020.g.	Atbildīgā – LM Iesaistīt s – augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; LPS; pašvaldības; plānošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	14 700 Ls – ESF, 2 205 Ls – valsts budžets, t.sk.: 2 100 Ls – ESF, 315 Ls – valsts budžets
1.5.	Mērķis	Veicināt mazo novadu sociālo dienestu apvienošanos		
1.5.1.	Uzdevums: Pilnveidot normatīvo regulējumu (SPSP	2018.g.	Atbildīgā – LM	Piešķirt budžeta līdzekļus

	Likums; MK 03.06.2003. noteikumi Nr.291")		Iesaistīt s – LPS; pašvaldības; pilnošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti; VARAM	Ietvaros
1.5.1.1.	Pasākumi: Noteikt tiesības vairākiem pašvaldībām veidot vienu iestādi – sociālo dienestu			
1.5.1.2.	Precizēt prasības sociālajiem dienestiem			
1.5.2.	Uzdevums: stenot pilotprojektu vairāku (līdz 10) mazo novadu sociālo dienestu apvienošanai, izveidojot divus sociālos dienestus	2020.g.		60 000 Ls – ESF, 9 000 Ls – valsts budžets, t.sk.:
1.5.2.1.	Pasākumi: Sniegt metodisko atbalstu institūcijām, tiesību un finanšu ietvara sakārtošanai tām pašvaldībām, kuras pārcēlās uz sociālo dienestu apvienošanu (pilotprojekts)	2019.g.		40 000 Ls – ESF, 6 000 Ls – valsts budžets
1.5.2.2.	Veikt stenot pilotprojekta novērtējumu (visas pilotprojekta iesaistītās pašvaldības un kontrolgrupa)	2020.g.		20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – valsts budžets
1.6.	Mērķis	Attīstīt sociālo darbu kopienas		
1.6.1.	Uzdevums: Izstrādāt vadlīnijas preventīvo pasākumu īstenošanai sociālo problēmu risku mazināšanai	2016.g.	Atbildīgā – LM Iesaistīt s – LPS; pašvaldības; pilnošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – valsts budžets
1.7.	Mērķis	Novērtēt ieguldījumu efektivitāti sociālajam darbam		
1.7.1.	Uzdevums: Veikt ex-ante pētījumu sociālo dienesta klienta apmierinātības ar sociālo darbinieku sniegto atbalstu sociālo problēmu risināšanai novērtēšanai pirms ESF ieguldījumiem	2014.g.	Atbildīgā – LM Iesaistīt s – augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; pašvaldības; pilnošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālo sociālo darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālie dienesti	30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – valsts budžets

1.7.2.	<u>Uzdevums: Veikt ex-post pētījumu sociālā dienesta klienta apmierinātības ar sociālā darbinieka sniegto atbalstu sociālā problēmu risināšanā novērtēšanai pēc ESF ieguldījumiem</u>	2020.g.	Atbildīgā – LM Iesaistītā – augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; pašvaldības; pilsētu nošanas reģioni; SD NVO (Latvijas Pašvaldību sociālā dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Profesionālā sociālā darba speciālistu asociācija, SD biedrība u.c.); sociālā dienesti	30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – valsts budžets
2.	RĀCĪBAS VIRZIENS	ILGTSPĒJĪGA SOCIĀLĀ DARBA NOZARĒS ATSTĀBA		
2.1.	Mērķis	Izveidot mērķtiecīgu pieeju personu, kuras studē sociālā darba izglītības programmās, studiju atbalstam		
2.1.1.	<u>Uzdevums: Pilnveidot valsts finansētā budžeta vietu pieširšanas principus</u>	2020.g.	Atbildīgā – IZM Iesaistītā – Augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; LM; LPS; pašvaldības; sociālā dienesti; studenti, kuri studē sociālā darba studiju programmās	8 880 947 Ls – valsts budžets, t.sk.:
2.1.1.1.	Pasākumi: Pārskatīt esošos kritērijus valsts budžeta līdzekļu pieširšanai sociālā darba studiju programmām, izvērtējot reģionālās pieejas, izglītības kvalitātes u.c. nozarei nozīmīgus aspektus	2014.g.		Pieširto budžeta līdzekļu ietvaros
2.1.1.2.	Nodrošināt valsts budžeta līdzekļu piesaisti sociālā darba studiju programmām	2015.-2020.g.		591 293 Ls – 2015.g., 1 182 586 Ls – 2016.g., 1 522 118 Ls – 2017.g., 1 861 650 Ls – 2018.g., 1 861 650 Ls – 2019.g., 1 861 650 Ls – 2020.g.
2.1.1.3.	Veicināt triju pušu – augstskolas, kas „sagatavo” sociālos darbiniekus; sociālā dienesti, kas ir darba devēju jaunajam speciālistam; studjošais, potenciālais sociālā darba profesionālis – sadarbību	2015.g.		Pieširto budžeta līdzekļu ietvaros
2.1.2.	<u>Uzdevums: Uzlabot studjošo prakšu sistēmu sociālā darba studiju programmām</u>	2015.g.	Atbildīgā – IZM Iesaistītā – augstskolas, kuras „sagatavo” sociālos darbiniekus; pašvaldības; pilsētu nošanas reģioni; SD NVO (Latvijas	15 000 Ls – ESF, 2 250 Ls – valsts budžets
2.1.2.1.	Pasākumi: Izstrādāt vienotu prakses nolikumu sociālā darba studiju			

	programm m		Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); soci lie dienesti	
2.1.2.2.	Defin t pras bas studentus-praktikantus apm c t (vad t studiju praksi) ties giem speci listiem			
2.1.2.3.	Izstr d t un stenot pilotprojekt apm c bu programmu studentus-praktikantus apm c t ties giem speci listiem			
2.1.3.	Uzdevums: Nodrošin t soci lajiem darbiniekiem studiju un stud još kred tu dz šanu no valsts budžeta l dzek iem	2014.-2020.g.	Atbild g – IZM Iesaist t s – LM; Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba; soci lie dienesti; Studiju un zin tnes administr cija	Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
2.2.	M r is	Pilnveidot soci lo darbinieku profesionalit ti		
2.2.1.	Uzdevums: Izveidot sist mu soci lo darbinieku profesion laj pilnveid	2014.-2020.g.	Atbild g – LM Iesaist t s – augstskolas, kuras „sagatavo” soci los darbiniekus; LPS; pašvald bas; pl nošanas re ioni; SD NVO (Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); soci lie dienesti	904 225 Ls – ESF, 135 634 Ls – valsts budžets, 904 225 Ls – pašvald bu budžets, t.sk.:
2.2.1.1.	Pas kumi: Pilnveidot normat vo regul jumu (SPSP Likums; MK noteikumi Nr.291; jauni MK noteikumi, kas izdoti pamatojoties uz SPSPL 13.panta pirm s da as 9.punktu)	2014.g.		Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
2.2.1.2.	Apzin t (izp t t) soci lo darbinieku profesion l s pilnveides vajadz bas saist b ar paredzamaj m izmai m sabiedr b	Ik gadu		129 175 Ls – ESF, 19 376 Ls – valsts budžets, 129 175 Ls – pašvald bu budžets
2.2.1.3.	stenot izp t pamatotu soci lo darbinieku profesion lo pilnveidi			
2.2.2.	Uzdevums: Nodrošin t soci los darbiniekus ar profesion lo literat ru	2017.g.	Atbild g – LM Iesaist t s – augstskolas, kuras „sagatavo” soci los darbiniekus; pl nošanas re ioni; SD NVO (Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); soci lie dienesti	50 000 Ls – ESF, 7 500 Ls – valsts budžets, t.sk.:
2.2.2.1.	Pas kumi: Izstr d t un izdot gr matu par soci l darba teorij m un metod m	2016.g.		30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – valsts budžets
2.2.2.2.	Aktualiz t un izdot p rstr d tu „Soci l darba terminolo ijas	2017.g.		20 000 Ls – ESF,

	v rdn cu”			3 000 Ls – valsts budžets
2.3.	M r is	Nodrošin t atbalstu zin tnes un p tniec bas b zes att st bai soci laj darb		
2.3.1.	Uzdevums: Sal got izgl t bas un zin tnes nozaru klasifik cijas	2018.g.	Atbild g – IZM Iesaist t s – augstskolas, kuras „sagatavo” soci los darbiniekus; LM; SD NVO (Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); soci lie dienesti	Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
2.3.1.1.	Pas kumi: Pilnveidot normat vo regul jumu (MK 02.12.2008. noteikumi Nr.990 „Noteikumi par Latvijas izgl t bas klasifik ciju”; Zin tnisk s darb bas likums; MK 29.03.2011. noteikumi Nr.227 „Fundament lo un lietiš o p t jumu projektu izv rt šanas, finans šanas un administr šanas k rt ba”)			
2.3.1.2.	Latvijas Zin tnes padom iesniegt priekšlikumus groz jumiem Zin t u nozaru un apakšnozaru sarakst un anot cij s, preciz jot inform ciju par soci lo darbu			
2.4.	M r is	Veicin t izpratni par soci lo darbu		
2.4.1.	Uzdevums: Pilnveidot normat vo regul jumu, preciz jot LM atbild bu ar soci l darba politik (MK 27.01.2004. noteikumi Nr.49 „Labkl j bas ministrijas nolikums”)	2014.g.	Atbild g – LM Iesaist t s – LPS; TM	Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
2.4.2.	Uzdevums: Atz m t Starptautisko soci lo darbinieku dienu	2014.-2020.g.	Atbild g – LM	Pieš irto budžeta l dzek u ietvaros
2.4.2.1.	Pas kumi: Pilnveidot normat vo regul jumu (likums „Par sv tku, atceres un atz m jam m dien m”), nosakot marta trešo otrdienu par starptautisko soci lo darbinieku dienu	2015.g.	Iesaist t s – augstskolas, kuras „sagatavo” soci los darbiniekus; pašvald bas; pl nošanas re ioni; SD NVO (Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); soci lie dienesti	
2.4.2.2.	Izteikt pateic bas par konkr tiem sasniegumiem soci laj darb	Ik gadu		
2.4.3.	Uzdevums: Organiz t Latvijas soci lo darbinieku konferenci	Ik gadu	Atbild g – SD NVO (Latvijas Pašvald bu soci lo dienestu vad t ju apvien ba, Latvijas Profesion lo soci l darba speci listu asoci cija, SD biedr ba u.c.); Iesaist t s – augstskolas, kuras „sagatavo” soci los darbiniekus; LM; pašvald bas; pl nošanas re ioni; soci lie dienesti	20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – valsts budžets, t.sk.: 2 000 Ls – ESF 2014.g., 300 Ls – valsts budžets 2014.g.

				3 000 Ls/gad – ESF 2015.- 2020.g., 450 Ls/gad – valsts budžets 2015.-2020.g.
--	--	--	--	---

5. Darbības rezultāti un rezultāti vienībās

2.tabula

		Bilances		2017.gads	2020.gads
		Rezultāti	Gads		
RĪCĪBAS VIRZIENS - SOCIĀLĀ DARBA KVALITĀTES PILNVEIDOŠANA, PIEEJAMĀS NODROŠINĀŠANA UN EFEKTIVITĀTES PAAUGSTINĀŠANA					
Politikas apakšmērķis A	Pilnveidot sociālajos dienestos piemērojamos vadības kvalitātes principus				
Darbības rezultāts A1.	Rezultāti vienībās – tiešie darbības rezultāti vienībās (TDRR) un darbības rezultāti vienībās (DRR)				
Sociālajos dienestos ieviesti optimāli vadības kvalitātes principi „programma minimums” un „programma maksimums”	A1.1. (TDRR) Sagatavots ziņojums par sociālajos dienestos izmantotajiem vadības kvalitātes principiem	0	2013.	X	-
	A1.2. (TDRR) Izstrādāta vadības kvalitātes principu sistēma	0	2013.	X	-
	A1.3. (DRR) Sociālajos dienestos patsvars, kuros ir apmērcēti darbinieki vadības kvalitātes principu ieviešanā, %	0	2013.	17	80
	A1.4. (DRR) Sociālajos dienestos patsvars, kuros ieviesti vadības kvalitātes principi, %	0	2013.	-	80
	A1.5. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	X	-
Darbības rezultāts A2.	Rezultāti vienībās – tiešie darbības rezultāti vienībās (TDRR) un darbības rezultāti vienībās (DRR)				
Uzlabota starpinstitucionālā un starpprofesionālu sadarbība	A2.1. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	X	-
	A2.2. (TDRR) Izstrādātas vadlīnijas par iespējamajiem sadarbības modeļiem sociālajos dienestos sadarbības ieviešanai ar iesaistītajām institūcijām un profesionāliem klienta sociālās problēmas risināšanai, skaits	0	2013.	5	-
	A2.3. (DRR) Sociālajos dienestos patsvars, kuri izmanto vadlīnijas piedāvātos sadarbības modeļus, %	0	2013.	4	80
Darbības rezultāts A3.	Rezultāti vienībās – tiešie darbības rezultāti vienībās (TDRR)				

	un darb bas rezultātus (DRR)				
Ieviesti adekvāti slodzes kritēriji un rezultātus sociālā darba praksei sociālajā dienestā	A3.1. (DRR) Sociālo dienestu patsvars, kuros ieviesti slodzes kritēriji, un tiek piemēroti rezultātus sociālā darba praksei novērtšanai, %	0	2013.	17	50
	A3.2. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	X	-
Politikas apakšmērķis B	Veicināt sociālo darbinieku konkurētspēju				
Darb bas rezultāts B1.	Rezultātus – tiešie darb bas rezultātus (TDRR) un darb bas rezultātus (DRR)				
Uzlabota atalgojuma noteikšanas sistēma, kura korelē ar sociālo darbinieka kvalifikāciju un darba rezultātiem	B1.1. (TDRR) Sagatavots ziņojums par sociālās pakalpojuma noteikšanas sistēmu	0	2013.	-	X
	B1.2. (TDRR) Izstrādāta atalgojuma noteikšanas sistēma	0	2013.	-	X
	B1.3. (DRR) Sociālo dienestu patsvars, kuros ieviesta atalgojuma noteikšanas sistēma, %	0	2013.	-	17
	B1.4. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	-	X
Politikas apakšmērķis C	Pilnveidot sociālo darbinieku atbalsta sistēmu				
Darb bas rezultāts C1.	Rezultātus – tiešie darb bas rezultātus (TDRR) un darb bas rezultātus (DRR)				
Izveidota atbalsta sistēma kvalifikāciju ieguvušam „jaunajam speciālistam” – sociālajam darbiniekam sociālā darba praksei uzskāšanai sociālajā dienestā pieredzējušam sociālā darbiniekam – mentora uzraudzībā	C1.1. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	X	-
	C1.2. (TDRR) Izstrādāta programma sociālo darbinieku – mentoru apmācībai	0	2013.	X	
	C1.3. (DRR) Apmācīti sociālie darbinieki – mentori, skaits	0	2013.	145	290
	C1.4. (DRR) Sociālo dienestu patsvars, kuros strādā sociālie darbinieki-mentori, %	0	2013.	-	80
Darb bas rezultāts C2.	Rezultātus – tiešie darb bas rezultātus (TDRR) un darb bas rezultātus (DRR)				
Uzlabota supervīzijas nodrošināšanas sistēma sociālā dienesta sociālā darba speciālistiem	C2.1. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	X	-
	C2.2. (DRR) Sociālā darba speciālistu patsvars, kuriem tiek vadītas individuālas supervīzijas (stundas gadā atbilstoši tiesību aktos noteiktajam), %	5	2011.	75	100
	C2.3. (DRR) Sociālā darba speciālistu patsvars, kuriem tiek vadītas	29	2011.	75	100

	grupas supervīzijas (stundas gadā atbilstoši tiesību aktos noteiktajam), %				
Darbības rezultāts C3.	Rezultāts veidots – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Pilnveidotas profesionālās prasmes sociālā darba praksē ar dažādu klientu grupām	C3.1. (TDRR) Izstrādātas rokasgrāmatas darbam ar aktuāliem sociālo dienestu klientu grupām, skaits	0	2013.	9	-
	C3.2. (DRR) Apmācīti sociālie darbinieki, skaits	0	2013.	90	-
	C3.3. (DRR) Sociālo dienestu patsvars, kuros sociālie darbinieki pilnveidojuši prasmes sociālajam darbam ar 9 klientu grupām, %	0	2013.	17	100
Darbības rezultāts C4.	Rezultāts veidots – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Veicināta sociālā darba ar grupu prakses ieviešana	C4.1. (TDRR) Izstrādāta apmācību programma sociālajiem darbiniekiem darbam ar klientu grupu	0	2013.	-	X
	C4.2. (DRR) Sociālo dienestu patsvars, kuros sociālie darbinieki praktizē darbu ar klientu grupu, %	0	2013.	-	25
Politikas apakšmērķis D	Organizācija metodiskā atbalsta pasākumos				
Darbības rezultāts D1.	Rezultāts veidots – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Veicināta vienotas sociālā darba prakses ieviešana sociālās dienestos	D1.1. (TDRR) Izstrādātas vadlīnijas par klienta lietas veidošanu, par komunikāciju	0	2013.	X	-
	D1.2. (DRR) Sociālo dienestu patsvars, kuri izmanto vadlīnijas, %	0	2013.	20	50
Darbības rezultāts D2.	Rezultāts veidots – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Nodrošināts metodiskais atbalsts sociālo dienestu darbiniekiem	D2.1. (TDRR) LM organizātas sociālo dienestu darbinieku metodiskās sanāksmes Labklājības ministrijā, Rīgā	X	2012.	-	-
	D2.2. (TDRR) Piecos Latvijas reģionos organizātas LM un sociālo dienestu darbinieku metodiskās sanāksmes	X	2013.	X	X
Politikas apakšmērķis E	Veicināta mazo novadu sociālo dienestu apvienošana				
Darbības rezultāts E1.	Rezultāts veidots – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				

Rad tie nosac jumi mazo novadu soci lo dienestu apvienošānai	E1.1. (TDRR) Pilnveidots normat vais regul jums	0	2013.	-	X
	E1.2. (TDRR) stenots pilotprojekts vair ku mazo novadu soci lo dienestu apvienošānai, izveidojot divus soci los dienestus	0	2013.	-	X
	E1.3. (DRR) Soci lo dienestu patsvars, kuri apvienoj s, %	0	2013.	-	7
Politikas apakšm r is F	Att st t soci lo darbu kopien				
Darb bas rezult ts F1.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezult at vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezult at vie r d t ji (DRR)				
Veicin ti prevent vie pas kumi soci lo probl mu risku mazin šānai	F1.1. (TDRR) Izstr d tas vadl nijas par prevent vajiem pas kumiem soci lo probl mu risku mazin šānai	0	2013.	X	-
	F1.2. (DRR) Soci lo dienestu patsvars, kuri nodrošina soci lo darbu kopien	0	2013.	30	75
Politikas apakšm r is G	Nov rt t ieguld jumu efektivit ti soci laj darb				
Darb bas rezult ts G1.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezult at vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezult at vie r d t ji (DRR)				
Pirms ESF ieguld jumiem nov rt ta soci lo dienestu klientu apmierin t ba ar soci l darbinieka sniegto atbalstu soci lo probl mu risin šān	G1.1. (TDRR) Veikts <i>ex-ante</i> p t jums	0	2013.	X	-
Darb bas rezult ts G2.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezult at vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezult at vie r d t ji (DRR)				
P c ESF ieguld jumiem nov rt ta soci lo dienestu klientu apmierin t ba ar soci l darbinieka sniegto atbalstu soci lo probl mu risin šān	G2.1. (TDRR) Veikts <i>ex-post</i> p t jums	0	2013.	-	X
R C BAS VIRZIENS - ILGTSP J GA SOCI L DARBA NOZARES ATT ST BA					
Politikas apakšm r is H	Izveidot m r tiec gu pieeju personu, kuras stud soci l darba izgl t bas programm s, studiju atbalstam				
Darb bas rezult ts H1.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezult at vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezult at vie r d t ji (DRR)				
Pilnveidoti valsts finans to budžeta vietu pieš iršanas principi soci l darba studiju	H1.1. (TDRR) Pieš irtie valsts budžeta l dzek i soci l darba studiju programm tiek p rdal ti starp augstskol m, izv rt jot re ion l s	0	2013.	X	-

programm m	pieejam bas, izgl t bas kvalit tes u.c. nozarei noz m gus aspektus				
	H1.2. (DRR) Valsts budžeta l dzek u finans tas studiju vietas soci l darba studiju programm s, skaits	129	2013.	150	150
Darb bas rezult ts H2.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezultat vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezultat vie r d t ji (DRR)				
Veicin ta triju pušu – augstskolas, kas „sagatavo” soci los darbiniekus; soci lie dienesti, kas ir darba dev js jaunajam speci listam; stud jošais, potenci lais soci l darba profesion lis – sadarb bu	H2.1. (DRR) Stud jošo patsvars, kuri ir nosl guši tr spus jus sadarb bas l gumus starp augstskol m un soci lajiem dienestiem, %	0	2013.	15	50
	H2.2. (DRR) Soci lo darbinieku patsvars, kuriem bijis nosl gts tr spus jais sadarb bas l gums un kuri soci laj dienest p c kvalifik cijas ieg šanas uzs kuši profesion lo praksi, %	0	2013.	-	90
Darb bas rezult ts H3.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezultat vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezultat vie r d t ji (DRR)				
Uzlabota stud jošo prakšu sist ma soci l darba studiju programm s	H3.1. (TDRR) Izstr d ts vienots prakses nolikums soci l darba studiju programm m	0	2013.	X	-
	H3.2. (TDRR) Izstr d ta apm c bu programma studentus-praktikantus apm c t ties giem speci listiem (prakšu vad t jiem)	0	2013.	X	-
	H3.3. (TDRR) Realiz ts pilotprojekts studenta prakses stenošanai pie apm c t ties ga prakses vad t ja	0	2013.	X	-
Darb bas rezult ts H4.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezultat vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezultat vie r d t ji (DRR)				
Nodrošin ta soci l darba speci listiem studiju un stud još kred tu dz šana no valsts budžeta l dzek iem	H4.1. (DRR) Praktiz jošu soci l darba speci listu-kred tu m ju patsvars, kuriem no valsts budžeta l dzek iem tiek dz sti studiju un stud još kred ti, %	0	2012.	50	100
Politikas apakšm r is I	Pilnveidot soci lo darbinieku profesionalit ti				
Darb bas rezult ts I1.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezultat vie r d t ji (TDRR) un darb bas rezultat vie r d t ji (DRR)				
Izveidota sist ma soci l darba speci listu profesion laj pilnveid	I1.1. (TDRR) Pilnveidots normat vais regul jums	0	2013.	X	-
	I1.2. Profesion li pilnveidojušos (stundas gad atbilstoši ties bu aktos noteiktajam) soci l darba speci listu patsvars, %	46	2011.	75	100
Darb bas rezult ts I2.	Rezultat vie r d t ji – tiešie darb bas rezultat vie r d t ji (TDRR)				

	un darbības rezultāti (DRR)				
Sociālie darbinieki nodrošināti ar profesionālo literatūru	J2.1. (TDRR) Izstrādāta un izdota grāmata par sociālo darba teoriju un metodiku	0	2013.	X	-
	J2.2. (TDRR) Aktualizāta un izdota pētījuma „Sociālo darba terminoloģijas vārdnīca”	0	2013.	X	-
Politikas apakšmērķis J	Nodrošināt atbalstu zinātnes un pētniecības izstrādāšanai sociālajam darbam				
Darbības rezultāts J1.	Rezultāti – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Salgotas izglītības un zinātnes nozaru klasifikācijas	J1.1. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	-	X
	J1.2. (TDRR) Latvijas Zinātnes padomes iesniegti priekšlikumi grozījumiem Zinātnu nozaru un apakšnozaru sarakstā un anotācijās, precizējot informāciju par sociālo darbu	0	2013.	-	X
Politikas apakšmērķis K	Veicināt izpratni par sociālo darbu				
Darbības rezultāts K1.	Rezultāti – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Precizēta LM atbildība sociālo darba politikā	K1.1. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	X	-
Darbības rezultāts K2.	Rezultāti – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Sabiedrība tiek informēta par Starptautisko sociālo darbinieku dienu	K2.1. (TDRR) Pilnveidots normatīvais regulējums	0	2013.	X	-
Darbības rezultāts K3.	Rezultāti – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Izteiktas pateicības par konkrētiem rezultātiem sociālajam darbam	K3.1. (TDRR) Izsludināts konkurss „Labākais sociālais darbinieks Latvijā”	X	2013.	X	X
	K3.2. (DRR) Sociālo darbinieku patsvars, kuri saņem pateicības par savu darbu, %	0	2012.	2	5
Darbības rezultāts K4.	Rezultāti – tiešie darbības rezultāti (TDRR) un darbības rezultāti (DRR)				
Notiek regulāra (īkģadā) sociālo	K4.1. Organizāta Latvijas sociālo darbinieku konference	X	2012.	X	X

darbinieku pieredzes un informācijas apmaiņa					
---	--	--	--	--	--

6. Pied v t risin juma s kotn jais ietekmes nov rt jums

Soci lais darbs k profesion la darb ba Latvij ir noteikta kopš 2003.gada ar SPSP Likuma spēkā stāšanās. Ar šo likumu pašvaldībām tika noteikts tiesisks pienākums profesionalizēt sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmu, lai līdz 2008.gada 1.janvārim tajā strādātu tikai atbilstošu kvalifikāciju ieguvuši sociālā darba speciālisti. Kopš 2005.gada sociālā darba politika tika īstenota ar saskaņotā SD Programmu. Ir pagājuši vairāki gadi kopš likuma pieņemšanas un SD Programmas īstenošanas, ir identificētas jaunas un joprojām līdz galam neatrisinātas problēmas, kas ir nozīmīgas profesionālā sociālā darba prakses pilnveidošanai. Mēs sīdīsim dzīvībai nepieciešamās sociālajām darbām ir būtiska nozīme, jo sociālais darbinieks ir tas, pie kura palīdzības un atbalsta, bez samaksas dažādu sociālo problēmu risināšanai var vērsties jebkurš iedzīvotājs.

Līdz ar ekonomisko krīzi valstī būtiski izmainījās izpratne par to, kas vispār ir profesionālais sociālais darbs. Pēdējās gadus priekšstats par to ir fokusējies pamatā uz materiālo palīdzību, lai gan nevar likt vienādas zīmi starp jēdzieniem "sociālais darbs" un "sociālā palīdzība". Sociālā palīdzība ir tikai viens no resursiem sociālajam darbam, kā arī viena no sociālās drošības sistēmas sastāvdaļām. Līdz ar ekonomisko krīzi sociālie darbinieki ir bijuši spiesti pārsvarā kļūst par sociālās palīdzības sniedzējiem, kam ir ļoti mazs sakars ar sociālā darba veikšanu. Sniegt materiālo palīdzību iedzīvotājiem ir vērstā uz problēmu sekām – nepietiekami finanšu līdzekļi, nevis uz šo problēmu cēloņiem.

SD Pamatnostādņu īstenošanas rezultātā palielināsies Latvijas iedzīvotāju pieejamā kvalitāte un profesionālam sociālajam darbiniekam atbalstam, kas katram konkrētam iedzīvotājam būs atbilstošs un savlaicīgs. Lai to sasniegtu, tiks stiprināta un pilnveidota sociālo darbinieku profesionalitāte, ieviesti vadības kvalitātes principi sociālajos dienestos un veicināta sociālo darbinieku konkurētspēja. Kā arī tiks pilnveidota starpinstitucionālā un starpprofesionālu sadarbība un organizāti metodiskā atbalsta pasākumi. Turklāt paredzēts veicināt preventīvos pasākumus sociālo problēmu risku mazināšanai iedzīvotājiem. Tāpat tiks veidota mērītīga pieeja sociālā darba studiju atbalstam un veicināta izpratne par sociālo darbu kopumā.

stenojot SD Pamatnostādņu noteikto rīcībpolitiku, sagaidāms, ka sociālajam darbiniekam profesionālais mērķis būs ieviest sociālās palīdzības sabiedrībā un nodrošināt, lai tā saskaņotā individuālo formā. Kompleksu pasākumu īstenošana, kas noteikta SD Pamatnostādņu rīcības virzienos, aus sociālajam darbiniekam profesionāli analizēt sociālās attiecības pašvaldībā un strādāt ar iedzīvotājiem, lai atrastu risinājumu tām problēmām, kas kavē iedzīvotāju sociālo iekārtību.

7. Ietekmes uz valsts un pašvaldību budžetiem novērtējums

3.tabula

	Turpmākie trīs gadi (tūkst. Latu)		
	2014.	2015.	2016.
Kopējais izmaiņu budžeta iemūmums t.sk.:	1 053,3	1 898,0	2 445,5
Izmaiņu valsts budžeta iemūmums	581,6	1 426,3	1 973,8
Izmaiņu pašvaldību budžeta iemūmums	471,7	471,7	471,7
Kopējais izmaiņu budžeta izdevumos t.sk.:	1 053,3	1 898,0	2 445,5
Izmaiņu valsts budžeta izdevumos	581,6	1 426,3	1 973,8
Izmaiņu pašvaldību budžeta izdevumos	471,7	471,7	471,7
Kopējā finansiālā ietekme:			
Finansiālā ietekme uz valsts budžetu			
Finansiālā ietekme uz pašvaldību budžetu			
Detalizētā iemūmuma un izdevumu aprīšana (ja nepieciešams, detalizētā iemūmuma un izdevumu aprīšanu pievieno politikas plānošanas dokumenta pielikumā. Ietekmi uz valsts un pašvaldību budžetiem norāda atsevišķi valsts un pašvaldību budžetam)			
Cita informācija			
Izmaiņu budžeta izdevumos no 2017.gada līdz 2020.gadam kopā, t.sk.:	12 283,1		
Izmaiņu valsts budžeta izdevumos	10 396,4		
Izmaiņu pašvaldību budžeta izdevumos	1 886,7		

8. P rskatu sniegšanas un nov rt šanas k rt ba

LM ir atbild g instit cija par SD Pamatnost d u stenošanu, koordin ciju un kontroli.

SD Pamatnost d u stenošanu uzrauga SDSSP.

SD Pamatnost d u ieviešanu nodrošina LM sadarb b ar cit m ministrij m, pašvald b m, augst k s izgl t bas iest d m, iesaist taj m valsts, pašvald bu un nevalstiskaj m instit cij m.

LM sniedz MK inform ciju (informat vo zi ojumu) par SD Pamatnost d u stenošanu divas reizes:

- starpposma nov rt jumu l dz 2018.gada 1.novembrim par periodu no 2014. l dz 2017.gadam;

- gala ietekmes nov rt jumu l dz 2021.gada 1.novembrim.

Nepieciešam bas gad jum LM var sagatavot groz jumus SD Pamatnost dn s un iesniegt tos izskat šanai MK.

Pielikums

SD Pamatnost d u politikas rezult ta un t rezult at v r d t ja pase

Politikas rezult ts	Soci lais dienests iedz vot jiem nodrošina nepieciešamo atbalstu soci lo probl mu mazin šan
Politikas rezult ta rezult at v r d t js	75% no iedz vot jiem, kuriem identific ta soci l probl ma, ir apmierin ti ar soci l dienesta sniegto atbalstu
R d t ja ieg šanas metodolo ija	Tiks veikti <i>ex-ante</i> un <i>ex-post</i> p t jumi
M r šanas biežums	2014.gad – <i>ex-ante</i> p t jums un 2020.gad – <i>ex-post</i> p t jums
R d t ja v lam s v rt bas prognoze	Palielin s
Saist tie darb bas rezult ti	Skat t 2.tabulu
Cita inform cija	Nav

Labkl j bas ministre

I.Vi ele

2013.06.20. 9:36
9895
D.Zvirgzdi a
67021661, Dace.Zvirgzdina@lm.gov.lv